Világ proletárjai egyesüljetek!

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK KÖZPONTI LAPJA

84. évfolyam, 250. szám ÁRA 50 FILLÉR 1956. október 23, kedd

Befejeződtek a magyar—jugoszláv pártközi megbeszélések

Béllye, október 22. (MTI)

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének küldöttsége hétfő délután fél 4 órakor Béllyére, a Kosutnjak kastélyba érkezett.

A küldöttséget itt Alexandar Rankovics, Szvetozar Vukmanovics és Vladimir Bakarics, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagjai, Dusan Petrovics és Dobrivoje Radoszavljevics, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottságának tagjai fogadták.

A magyar küldöttség kíséretében érkezett Lazar Kolisevszki, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottsága végrehajtó bizottságának tagja, Karlo Mrazovics, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottságának tagja és Münnich Ferenc belgrádi magyar nagykövet.

Pontban 4 órakor került sor a két párt képviselői közötti befejező tárgyalásokra, amelyeken a Magyar Dolgozók Pártja képviseletében Gerő Ernő, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Apró Antal, Hegedűs András, Kádár János és Kovács István, az MDP Központi Vezetősége Politikai Bizottságának tagjai, valamint Münnich Ferenc belgrádi magyar nagykövet, a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége Központi Bizottsága részéről Alexandar Rankovics, Szvetozár Vukmanovics, Vladimir Bakarics, Lazar Kolisevszki, Dusan Petrovics és Dobrivoje Radoszavljevics vettek részt.

A tárgyalásokat este fél 9 órakor rövid időre megszakították. A tárgyalások szünetelése alatt Alexandar Rankovics búcsúvacsorát adott a magyar küldöttség tiszteletére. Ennek befejeztével folytatódtak a tárgyalások, amelyek 10 órakor befejeződtek. Megállapodtak a közös záróközlemény szövegében, amelyet október 23-án délután 5 órakor tesznek közzé Budapesten és Belgrádban.

A magyar küldöttség különvonata hétfő este fél 11 órakor indult vissza Eszékről Budapestre.

Jugoszláv szakszervezeti delegáció viszonozza a SZOT küldöttsége látogatását, széleskörű tapasztalatcsere-megegyezés

Gáspár Sándor elvtárs nyilatkozata a magyar—jugoszláv szakszervezeti megbeszélésekről

Kéthetes jugoszláviai látogatásból tért vissza szombaton a Szakszervezetek Országos Tanácsának küldöttsége. Felkerestük *Gáspár Sándor* elvtársat, a SZOT elnökét, a küldöttség vezetőjét, hogy érdeklődjünk a testvéri Jugoszláviában szerzett tapasztalatokról.

— Hogyan fogadták a magyar küldöttséget?

— A lehető legbarátibban, elvtársi szeretettel fogadtak Jugoszláviában, bárhol fordultunk is meg. Ott-tartózkodásunk első napjaiban *Tito* elnök is fogadta küldöttségünket. *Félórás* találkozásunk alkalmával közvetlen baráti beszélgetés alakult ki.

— Baráti fogadtatásban részesültünk a *Jugoszláv Szakszervezetek Központi Tanácsa vezetőinél is*, megbeszélést folytattunk a titkárság tagjaival megérkezésünkkor és hazaindulásunk előtt is. Az üzemekben sokszor nem kellett igénybe vennünk a tolmácsok segítségét, hiszen sok munkás beszél magyarul. Minden kérdésünkre a lehető legkimerítőbb választ kaptuk.

— Milyenek a magyar és jugoszláv szakszervezetek közötti kapcsolatok további kilátásai?

— *A legjobbak.* Mindenekelőtt megállapodtunk abban, hogy a *jugoszláv elvtársak jövő év áprilisában, vagy májusában* hasonló összetételű küldöttséggel *viszonozzák látogatásunkat. Delegáció képviseli a jugoszláv szakszervezeteket a jövő évben tartandó XIX. kongresszusunkon is.*

— Széleskörű megegyezés jött létre *a tapasztalatcsere* kérdésében. Megegyeztünk abban, hogy a jövő évben *kölcsönösen cseréljünk előadókat*, akik ismertetik otthoni tapasztalataikat. Azonkívül *két-három szakszervezet is küldöttséget cserél majd*, elsőnek a jugoszláv vasas-szakszervezet képviselőinek látogatását várjuk, viszonzásul a magyar vasasküldöttség jugoszláviai meghívására. *Üzemi küldöttségcserére* is gondoltunk. Ezenkívül *egy-egy kérdés közös konzultációjáról* és a két szaktanács határozatainak kicseréléséről is megegyeztünk. Továbbá megállapodtunk *sajtó-, cikk- és újságíró-cserében.*

— A nemzetközi együttműködés területén elhatároztuk, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ülései előtt, vagy más olyan nemzetközi tárgyalásoknál, ahol mindkét szakszervezet küldöttsége részt vesz, a két szakszervezeti tanács megbízottai összeegyeztetik álláspontjukat, illetve tájékoztatják egymást. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy akár a magyar, akár a jugoszláv szakszervezetek megbízottai köteleznék magukat egymás álláspontjának feltétlen elfogadására.

— E megállapodás valóraváltásával még szorosabbá válik szakszervezeteink baráti együttműködése és testvéri kapcsolata — fejezte be nyilatkozatát Gáspár elvtárs.

B. A.

A mezőgazdasági bizottság ülése

Hétfőn ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága. Megkértük *Boros Gergely* országgyűlési képviselőt, a MEDOSZ elnökét, hogy tájékoztasson minket az ülés lefolyásáról. *Boros Gergely* a többi között a következőket mondotta:

— A mezőgazdasági bizottság ülésén a napirend előtt *Vas Zoltán* azt javasolta, *hogy a bizottság tárgyalja* meg a mezőgazdasággal kapcsolatos politikai fővonalat. Olyan helyzetet kell kialakítani — mondotta —, hogy a dolgozó parasztság termelési kedve növekedjék, termelési biztonsága megszilárduljon.

Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke hozzászólásában azt hangsúlyozta, hogy a törvényeket elsősorban a törvényhozóknak kell megtartani és megtartatni.

A napirendi vita után a bizottság áttért a mezőgazdaság általános helyzetének megvitatására. Az előadó *Erdei Ferenc*, a Minisztertanács elnökhelyettese volt. Bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy májusban egy, a *Szabad Népben* írt cikkében azt írta, a mezőgazdaságban előirányzott kettős feladat: a 27 százalékos hozamemelés egyidejűleg a szocialista átszervezéssel megvalósítható. Ezt az álláspontját Erdei Ferenc *bizonyos mértékig revideálta*, úgy látja, hogy ennek sem objektív, sem szubjektív feltételei nincsenek biztosítva. Így például hiányzik a termelési kedv, a szükséges műtrágya stb. Szerinte az ötéves tervet abból a szempontból kell felülvizsgálni, hogy minden eszközt abban a többtermelés érdekeinek vessünk alá. Kijelentette, hogy ezekben a kérdésekben semmiféle késlekedést nem engedhetünk meg magunknak. A legdöntőbb az, hogy mezőgazdasági termelésünk alapvető kérdéseiben megegyezésre jussunk a dolgozó parasztsággal. Javasolta még, hogy a tagosításnál tapasztalható *túlkapásokat* azonnal vizsgálja felül a Földművelésügyi Minisztérium.

Jómagam az ülésen felvetettem, hogy igazságosabb bérezést kell kialakítani a tsz-ekben a bevitt földek mennyisége és a végzett munka eredménye alapján. A tsz-ek tulajdonába adják át a traktorokat, a gépállomások gépjavító üzemek legyenek és végezzenek az egész falunak mindenfajta javítást.

A vitában elhangzottakra Erdei Ferenc válaszolt. Javasolta, hogy a bizottság több fontos kérdésben forduljon azonnal a Minisztertanácshoz.

A Bulganyin-levél az atomfegyver-kísérletek megszüntetését javasolja

Bulganyin szovjet miniszterelnök *Eisenhower* elnökhöz intézett levelének átadásáról már beszámoltunk. Most nyilvánosságra hozták a levél tartalmát. Eszerint a szovjet kormány továbbra is az atomfegyver feltétlen eltiltása mellett foglal állást, de javasolja, hogy a szükséges nemzetközi megállapodás létrejöttéig keressenek részmegoldást az atom- és hidrogénfegyver-kísérletek eltiltására. Ismeretes, hogy Eisenhower azzal szállt szembe *Stevenson* demokratapárti elnökjelöltnek az atomfegyver-kísérletek eltiltását ígérő kijelentéseivel, hogy ez »egyoldalú amerikai lépés lenne«.

A Tervhivatalon múlik, intézkedjék

Megrohad a gyümölcs, tönkremegy a zöldség sok üzletben. Az exportárut gyakran szennyezett ládákban szállítják és ezért a külföldi piacon jóval értékén alul sikerül eladni. De ez még a jobbik eset. Olyan visszás helyzet is előállott, hogy volna mit exportálnunk (például az alma), csak éppen nincs miben. A helyzet tisztázására ankétot hívott össze a SZÖVOSZ mezőgazdasági termékeket értékesítő igazgatósága.

Hogyan vélekedtek a felszólalók? *Mulató János*, a Külkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője, *Huszár Miklós*, a Ládagyár igazgatója, *Feith Andor*, a Zöldimpex vezetője és még sokan mások kivétel nélkül egyetértettek abban, hogy a láda- és göngyölegellátás biztosításának fő akadályozója a Tervhivatal. Nincs állami tartalékunk. Több termés esetén nincs mód arra, hogy a csomagoló ládákat is a szükséges szintre emeljék. Ehhez hozzájárul a tervezés helytelen rendszere is. A prémium a terv túlteljesítésétől függ. Viszont a terv készítésében részt vesznek azoknak a vállalatoknak a vezetői, akik később a prémiumot kapják. Érdekük tehát, hogy alacsonyabb tervszámokat állapítsanak meg, mert így magasabb lesz a prémium. A göngyölegeket pedig az alacsony tervszámhoz tervezik.

S milyen választ kaptak a felszólalók problémáikra? Jóformán semmilyent. A Tervhivatal jelenlevő képviselői, *Radvánszki* és *Fenyves* elvtársak csupán azt közölték, egyáltalán nem biztató a helyzet a göngyölegellátásra 1957-ben sem. Ezért volt jogos Feith Andor közbeszólása: *»A múlt héten az Országos Tervhivatal elnöke, Berei elvtárs, a sajtófogadáson azt mondotta, hogy 1957-ben igyekeznek a felmerült problémákat megoldani. Most a beosztott munkatársaktól éppen az ellenkezőjét halljuk.«*

Egyetértünk Feith Andor közbeszólásával. Nevetséges helyzet, hogy megtermeljük a jó minőségű zöldséget, gyümölcsöt és láda, göngyöleg miatt nem tudjuk megfelelően exportálni. Az értekezleten kiderült, hogy ezért a Tervhivatal a felelős — jogos tehát a követelmény, hogy intézkedjék.

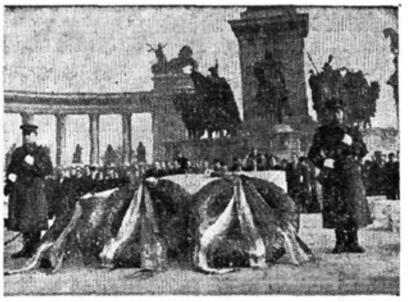

A SPANYOLORSZÁGI nemzetközi brigádok megalakulásának 20. évfordulója emlékére a MÖHOSZ partizán-tagozata koszorúzási ünnepséget rendezett a Hősök Emlékművénél

Gomulka beszédének részletes ismertetése a 3—4. oldalon

Kiküldött munkatársunk telefonjelentése:

Varsó népe nagy megelégedéssel fogadta Gomulka, az új első titkár programbeszédét

Vasárnap este befejeződött a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának VIII. ülésszaka. A Politikai Bizottság tagjaivá a következőket választották: *Jozef Cyrankiewicz, Wladyslaw Gomulka, Stefan Jedrychowski, Ignacy Loga-Sowinski, Jerzy Morawski, Edward Ochab, Adam Rapacki, Roman Zambrowski, Aleksander Zawadzki.*

A Központi Bizottság első titkárának Gomulkát választották meg. A titkárság tagjai: *Jerzy Albrecht, Edward Gierek, Wladislaw Gomulka, Witold Jarosinski, Wladyslaw Matwin, Edward Ochab és Roman Zambrowski.*

Az ülés kijelölte azt a bizottságot, amely megállapítja majd azoknak a pártfelelősségét, akik az elmúlt években a biztonsági szervek tevékenységét ellenőrizték.

*

Mi történt Lengyelországban? Mi a helyzet hétfőn, egy nappal azután, hogy a VIII. plénum befejezte munkáját?

Ezekre a kérdésekre kerestem a választ a beszélgetésekben varsói munkásokkal, értelmiségiekkel és újságírókkal.

Valóban elmondható, hogy a párt új programja *ténylegesen* megteremtette a lengyel nép teljes egységét, megnyerte tevékeny egyetértését és támogatását. Ezt fejezik ki a Varsóban és az egész országban már hétfőn egymásután lezajlott eleven, termékenyen szenvedélyes gyűlések. Azt hiszem, nagyon találóan fejezte ki egyik vylanovói munkás: a nagy plénum után most mindenütt megtartjuk a mi kis »plénumunkat«.

A VIII. plénum a párt felső vezetésében végre *eldöntötte* a harcot az új és a régi között. A *Trybuna Ludu* hétfő reggeli számában *»A párt és a nép vezetői«* című cikkében írja erről: Az új program és az új vezetés visszanyerte a nép bizalmát. *Mindenkit egyesít, aki a demokratizálás útján akar haladni és aki magáénak vallja a szocializmus és a haladás ügyét.* A lengyel nép hitelt ad a programnak, mert az a dolgozók érdekeit és problémáit őszintén, a valósághoz híven fejezi ki és ezzel szilárdan megalapozza a kölcsönös bizalmat a párt és a nép között.

Erre utalt a vylanovói munkás is, amikor a »kis plénumokról« beszélt. A hírek szerint szerte az egész országban és amint láttuk, a varsói gyárakban és hivatalokban, a lengyel hadsereg házában és az egyetemeken máris zajlanak a »kis plénum«-ok.

Rendkívül jellemző egyébként a higgadt, bizalomteljes hangulatra, hogy az eddigi gyűlések mindenütt nyugodt, fegyelmezett légkörben folytak, s a szenvedélyesség a hibák nyílt feltárásában sehol nem csapott túl az egészséges türelmetlenségen. A cél mindenütt, hogy a plénum megjelölte útról félregörgessék az előrehaladást gátló akadályokat.

A lengyel dolgozók véleményét néhány beszélgetés legjellemzőbb mondatával tolmácsolhatom. A gdanski tengeri hajósok és kikötői dolgozók szakszervezetének rendkívül népszerű elnöke mondotta: A sztalinista módszerek megbuktak a vizsgán; most keressük, kutatjuk a tényleges munkásönkormányzat olyan formáit, amelyekben valóban kifejeződik a szocialista demokratizmus. *A szocialista építés és a munkások igényeinek kielégítése többé már soha el nem választható.*

Varsói újságíró kollégákkal folytatott beszélgetésekben gyakran szó esik most a szovjet—lengyel kapcsolatról, barátságról. Az egyik újságíró így beszélt erről: *A lengyel emberek szívből jövő barátságot kívánnak a szovjet néppel. Ennek pedig csak egyetlen szilárd alapja lehet, mint ahogy azt Gomulka elvtárs a plénumon kifejtette: egyenjogúság, szuverenitás és kölcsönös bizalom.*

A varsói szappangyár egyik munkása ezt mondja a gazdasági helyzetről: Nehéz dolgunk lesz, máról holnapra nem tudjuk rendbehozni az országot. *De mondják meg nekünk mindig — mint most Gomulka elvtárs — a keserű igazságot is. Mert csak az igazsággal lehet harcolni. Csak az igazság ad erőt ahhoz, hogy úrrá legyünk bajainkon. Aki az igazságot mutatja meg nekünk, azzal mindig rosszban, jóban együtt megyünk.*

Stalinogrod vajdaság népi tanácsának elnöksége vasárnap együttes gyűlést tartott a város népi tanácsával, s elhatározták, hogy a vajdasági párt végrehajtó bizottság szeptember 27-i határozatának és a lakosság kívánságának megfelelően javaslatot terjesztenek az államtanács elé, hogy a város és a vajdaság nevét *változtassa vissza Katowicera.*

»Éljenek a magyar elvtársak!« címmel a *Sztandar Mlodych*, a Lengyel Ifjúsági Szövetség lapja meleghangú cikkben ismerteti a magyar politikai helyzetet. *»Magyarország — írja — kétségtelenül olyan ország, amely Lengyelországgal együtt a sztálintalanítás folyamatában és a népi hatalom helyreállításában az élcsoportban halad. A magyar kommunisták bátorsága, merészsége és mély esz-*

(Folytatás a 2. oldalon)

Megkezdődtek a jugoszláv—román tárgyalások

A belgrádi Fehér Palotában hétfő délelőtt 10 órakor a jugoszláv és a román kormányküldöttség, élén *Titóval*, illetve *Gheorghiu-Dej-zsel* megkezdte a hivatalos tárgyalásokat.

Tito elnök vasárnap este fogadást, vasárnap délben pedig díszebédet adott a román delegáció tiszteletére. Az ebéd során a két vezető pohárköszöntőt mondott.

Tito hangsúlyozta, hogy *meg kell teremteni a szoros baráti együttműködést, s hogy a két párt közötti kapcsolatokat tovább kell fejleszteni az egyenjogúság, a kölcsönös megbecsülés és a vélemények nyílt feltárása alapján. A mai világ egyre inkább tudatára ébred annak, hogy minden nép, tekintet nélkül nagyságára és gazdasági fejlettségének fokára, egyre jelentősebb tényezővé válik a nemzetközi életben, és hogy a világpolitika többé már nem egyes országok kizárólagos ügye. Különösen a szocialista országoknak kell példát mutatniuk mind kölcsönös kapcsolataik rendezésében, mind pedig nemzetközi téren általában.*

Gheorghiu-Dej válaszában megállapította: *az élet mindenben bebizonyította, hogy a szilárd kapcsolatok, az új típusú kapcsolatok, az elvtársi együttműködés és a kölcsönös segítség, a függetlenség és az állami szuverenitás tiszteletbentartása a szocialista államok között történelmi szükségesség.*

Munkatársunk telefonjelentése Varsóból

(Folytatás az 1. oldalról)

meisége felkelti a legmélyebb rokonszenvünket és a legigazabb harci testvériség érzését.«

A *Trybuna Ludu*, a LEMP központi napilapja hétfőn *»A segélyekről és a szabad lengyelekről«* címmel vezércikket közöl, amely mély hálát fejez ki a testvérpártok azon sajtószerveinek, amelyek konkrét és hű képet adtak Lengyelország helyzetéről. Ugyanakkor a cikk élesen tiltakozik, hogy Eisenhower elnök a lengyeleknek szóló segélyajánlatával választási harca céljaira akarja felhasználni a lengyel eseményeket. A lap visszautasítja a beavatkozást, a segélyajánlatról pedig azt írja: szívesen veszik, ha nem kötik politikai feltételekhez. A változások azonban nem jelentenek új irányzatot a lengyel külpolitikában. *A Szovjetunióval való szövetség és barátság, amely a két párt ideológiai egységén, a két állam teljes egyenlőségén és a két nép teljes szolidaritásán épül fel, a lengyel politika alappillére marad. »Ezt az ügyet egyszer s mindenkorra rendeztük* — írja a Trybuna *Ludu* —, *tekintet nélkül az Egyesült Államok bármiféle választási időpontjára.«*

Hasonlóképpen *Adenauernak* arra a nyilatkozatára, hogy hajlandó lenne kapcsolatokat teremteni egy »szabad Lengyelországgal«, a lap azt válaszolja: *»a legcsekélyebb mértékben sem kívánjuk, hogy Nyugat-Németország konzervatív és kapitalista erői segítsenek bennünket szabadságunk fejlesztésében, ha szívesen is teremtünk kapcsolatokat a Német Szövetségi Köztársasággal éppúgy, mint más országokkal«.*

Várkonyi István

Az üzemi bizottságok nagyobb joga az igazgatók tekintélyét is erősíti

A Szakszervezetek Borsod-megyei Tanácsának rendezésében hétfő délután a miskolci és környéki üzemek vezetői megvitatták a SZOT határozattervezetét az üzemi demokrácia és az üzemi bizottságok jogkörének kiszélesítéséről.

A vita részvevői helyeselték és előre tett lépésként értékelték a SZOT határozattervezetét. De annak a véleményüknek is kifejezést adtak, hogy ez a lépés kicsi, nagyobbat kell lépnünk. »A határozattervezet sok helyen túl finoman és enyhén fogalmaz. Az üzemi bizottságok beleszólási és véleményezési jogáról beszél, amikor sok esetben az üb *döntési jogát* kellene megadni— mondotta Imreh elvtárs, a December 4 Drótgyár igazgatója. A vita alapvető kérdése ez volt: alkalmasak-e a mai üzemi bizottsági elnökök arra, hogy jól éljenek a megnövekedő jogokkal. Vita után ebben is egységes álláspont alakult ki: igen, alkalmasak. Néhány dolog azonban szükséges ehhez:

1. »Az üzemi bizottságok elnökeit ténylegesen a dolgozók válasszák meg — követelte Varga Zoltán elvtárs, a megyei pártbizottság osztályvezetője. — Eddig ugyanis az übelnököket a legtöbb esetben a felsőbb szervek jelölték ki, egy látszatválasztás alapján. Az üzemi demokráciának ez a megcsúfolása, nem szabad tovább tűrni.«

2. »Meg kell szüntetni a felsőbb szakszervezeti szervek kicsinyes beavatkozását az üzemi szakszervezeti szervek munkájába — mondotta Szikora elvtárs. — A szakszervezeti központok csak elvi irányítást adjanak.« »Ehhez — mondotta egy másik felszólaló — csökkenteni kell a központi vezetőségek apparátusát, mert régi elv: az irósztal munkát követel magának.«

A továbbiakban bérrendszerünk mai visszásságairól beszéltek a hozzászólók.

A jelenlevők általában lassúnak ítélték az üzemi önállóság fejlesztésének folyamatát.

Szüntessék meg a gazdasági adatok titkosságát

A közgazdasági egyetemisták gyűlése

Hétfő délután a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói forró hangulatú gyűlést tartottak. Felhívást adtak ki, amely megállapítja, hogy szívvel-lélekkel együtt éreznek és egyek a szocializmus; építő dolgozó magyar néppel, s az alkotó marxizmus szellemében kívánnak tovább haladni.

A gyűlésen előterjesztett 22 pontos követeléshez számos kiegészítő javaslat hangzott el. E követelések egy része azonos a szegedi egyetemisták és más budapesti egyetemek kívánságaival.

Követeléseik második része megállapítja: szégyenletes, hogy vezető közgazdászaink a legégetőbb gazdasági és politikai kérdésekkel kapcsolatban mély hallgatásba burkolóznak. Foglaljanak állást és alkotó módon vegyenek részt gazdasági kérdéseink megoldásában. Követelik a reális alapokon nyugvó önálló gazdaságpolitika megvalósítását. Politikai gazdasági kérdésekben teljes őszinteséggel beszéljenek, szüntessék meg a gazdasági adatok titkosságát. Végül egyhangúlag elhatározták, hogy önálló egyetemi szervezetet alakítanak a létrehozandó MEFESZ keretében.

KÖZGAZDASÁG

A bor—sör ügyhöz

A Külkereskedelmi Minisztérium nyilatkozata

»Csehszlovákiai sör — magyar borért« címmel október 13-i számunkban megjelent MTI jelentésre — amelynek tartalma olvasóink jogos felháborodását váltotta ki — a Külkereskedelmi Minisztérium illetékes főosztályától a következő észrevételt kaptuk:

»A Csehszlovák Távirati Iroda egy nagyobb kötéskomplexumból emelt ki két cikket, a bort és a sört, így helytelen szinben tűnhet fel az olvasóközönség előtt a cserearány és ezzel kapcsolatban az egész konstrukció. A kötési SZÖVOSZ hozta létre a csehszlovák szövetkezetekkel, amelynek keretén belül különböző közszükségleti cikkek is bonyolódnak. Ennek tárgyalása ez év júniusában kezdődött. Így tehát a Távirati Iroda közleménye a magyar sajtó olvasó közönségét helytelenül tájékoztatta és így a dolgozók között több helyen jogos felháborodást váltott ki. A külkereskedelem a csere lebonyolításához — nem ismerve annak részletes kalkulációját — a borexporthoz és a sörimporthoz hozzájárult. A külkereskedelem részéről általában hibának tartjuk ezt, hogy egy és ugyanazon cikkel jelenik meg az Árucsereforgalmi Gazdasági Iroda, valamint a SZÖVOSZ és így több esetben versenytársakként jelenünk meg külföldi piacon. Budapest, 1956. október 19. Mulató János sk., a mezőgazdasági főosztály vezetője.«

Eszerint nem sört cserélünk borért, hanem sört és más közszükségleti cikkeket bor és más közszükségleti cikkek ellenében. A csereüzletet azonban így is rossz üzletnek tartjuk.

A Külkereskedelmi Minisztérium észrevételének utolsó megállapítása kétségkívül helyes, mert a külkereskedelmi kalózkodás ellen emeli fel szavát. De vajon nem éppen a Külkereskedelmi Minisztérium feladata-e, hogy az egyes vállalatok munkáját koordinálja?

A Magyar Írók Szövetségének nyilatkozata

Többen azzal fordultak hozzánk, hogy tudomásuk szerint az Írószövetség felvonulást szervez egyetértése kifejezésül a lengyelországi eseményekkel. Ezzel kapcsolatban a következőket közöljük:

Rendkívül nagy örömmel üdvözöljük a Lengyelországban, a Lengyel Egyesült Munkáspártban történő eseményeket. Az ott kibontakozó törekvésekkel a legmelegebben egyetértünk. Felvonulást, tüntetést azonban nem szervezünk, s ilyet nem is helyeslünk.

A Magyar Írók Szövetsége titkársága és pártszervezete

A spanyolországi önkéntesek ünnepe

A spanyolországi nemzetközi brigádok megalakulásának 20. évfordulóján tartott találkozó ünnepségei során vasárnap a Néphadsereg Színházában *Szántó Rezső* megnyitó szavai után *Cséby László*, a MOHOSZ elnökségének tagja mondott ünnepi beszédet. Ismertette a spanyolországi szabadságháre előzményeit és történetét, méltatta a brigád magyar hősi halottait. Emléküknek éppúgy, mint a sztálini önkény áldozatául esett *Gál János* tábornok, *Rajk László*, *Marsall László* és *dr. Kálmán András* emlékének felállással adózott a díszünnepség közönsége.

Kiss Károly elvtárs, az MDP Politikai Bizottságának tagja a Központi Vezetőség nevében köszöntötte a volt spanyolországi önkénteseket.

A budapesti Petőfi Kör javaslatai

A budapesti Petőfi-kör hétfő este ülést tartott és a következő határozatot fogadta el:

A Petőfi-kör vezetősége október 22-én tartott vezetőségi ülésén, figyelembe véve hazánk jelenlegi helyzetét, felhasználva az elmúlt hibákról elhangzott véleményeket, javasolja, hogy a lehető legrövidebb időn belül hívják össze a hazánkban előállt helyzetre való tekintettel pártunk Központi Vezetősége ülését. Az ülés előkészítésének munkájába vonják be Nagy Imre elvtársat.

Szükségesnek tartják, hogy a párt és a kormány tárja fel nyíltan az ország gazdasági helyzetét, vizsgálja felül II. ötéves tervünk irányelveit és dolgozzon ki hazai sajátságainknak megfelelő konkrét építő programot. Kérik, hogy a Központi Vezetőség és a kormány minden eszközzel biztosítsa a szocialista demokratizmus kibontakozását Magyarországon, a Népfront vaktódi szerepének kialakításával, az üzemi munkásdemokrácia kifejlesztésével. A párt és az állami vezetés tekintélyének megteremtése érdekében javasolják, hogy Nagy Imre elvtárs és a szocialista demokratizmusért, a lenini eszmékért harcoló más elvtársak méltó helyen vegyenek részt a párt és a kormány vezetésében.

Javasolják Rákosi Mátyás kizárását a Párt Központi Vezetőségéből, visszahívását az országgyűlésből és az Elnöki Tanácsból. A Központi Vezetőség az ország nyugalmának megteremtése érdekében léppjen fel a meglévő sztalinista és rákosista restaurációs kísérletekkel szemben. Kérik Farkas Mihály ügyének a szocialista törvényességnek megfelelő nyílt tárgyalását.

Javasolják — a többi között — hogy az elmúlt időszak helytelennek, szektásnak bizonyult határozatait, elsősorban az 1955 márciusi határozatot, az 1955 decemberi irodalmi határozatot és az 1956. június 30-i Petőfi Körre vonatkozó határozatot a Központi Vezetőség vizsgálja felül, érvényteleníse és vonja le belőle a személyi konzekvenciákat.

A szovjet—magyar barátság erősítése érdekében tegyük még bensőségesebbé kapcsolatainkat a szovjet párttal, állammal és néppel, a teljes egyenjogúság lenini elvei alapján.

Kérik a DISZ Központi Vezetőségét, hogy október 23-i ülésén foglaljon állást a határozat pontjait illetően és hozzon határozatot a magyar ifjúsági mozgalom demokratizálása érdekében. (MTI).

Bányászok — Parasztok — Művészek

SZAKSZERVEZETÉNEK HETI KÖZLEMÉNYEI

LAKÁSÉPÍTKEZÉS = a bányász törzsgárda kialakítása

1952-től napjainkig közel négyezer bányász sajáthász építéséhez kezdtek hozzá, illetve építettek fel az úgynevezett BSH-akció keretében. Egy sor bányász lakóház fedél alá hozását azonban anyaghiány gátolja. A Gyöngyös XII-es aknán több bányász azért nem költözhet BSH-lakásba, mert az ablaküveg, illetve a padlózat hiányzik. Ennek ellenére már megkezdték a ház részleteinek törlesztését, noha a szerződés kimondja, hogy ezt csak a beköltözés után lehet elkezdeni.

Több bányavidéken a BSH végelszámolásai rendezetlenek, nem ismerik pontosan az anyageloszlást, az anyagfelhasználást. Ormosbányán például Székely László a BSH vezetősége rászedte, hogy írja alá végelszámolását a ház elkészülte előtt. Megigérték, hogy a hiányzó — de elszámolt anyagot utólag sürgősen megkapja. Ez máig is ígéret maradt. Berács Pál Varbón maga termelte ki az alapozáshoz szükséges kőanyagot és szállította haza, a borsodi trószt BSH vezetősége mégis felszámolta ezt.

Ideje volna már rendet teremteni az anyageloszlás és a végelszámolások körül. Rendezni kellene a tipustervektől eltérő WC, kamra és más melléhelyiség anyagköltségeinek reális elszámolását is. A bányász sajáthászaknak második határidő szerint, 1955 júliusára kellett volna elkészülni. De a jelenlegi építkezési ütem mellett az sincs biztosítva, hogy jövőre elkészüljenek.

A bányászlakások építésére helyes kezdeményezés történt a tatabányai trösztnél, ahol előregyártott elemekből ebben az évben húsz lakást készítenek el. Jövő évre négyszáz családiház építését irányozzák elő. A nógrádi trösztnél ugyancsak jó kezdeményezés: helyi anyagokból, salaktéglából Nagybátonyban elkészítették az első bányászlakást. A jövőben sorozatosan kívánják ezeket építeni.

Bürokrácia a bölcsődében

Tatabánya 50 férőhelyes újtelepi bölcsődéjét a szénbányászati trószt 1955 őszén a városi tanács kezelésébe adta át, természetesen megfelelő személyzettel. 1956 május elsején a kazánfűtőt — állítólag az Egészségügyi Minisztérium utasítására — elvitték. Mivel központi fűtés van, a kazánokat a gyermekekkel foglalkozó dadák, a vezetőnő, a takarítónők fűtik. Fűtenek, salakolnak — utána csecsemőket gondoznak. Ez egészségtelen és veszélyes is, mivel a bölcsődei személyzet nem ért a kazánok szakszerű kezeléséhez. A minisztériumban dr. Kiss osztályvezető nem is tud a tatabányai bölcsőde fűtőigényéről. Mellesleg szólva, az Egészségügyi Minisztérium engedélye szükséges annak megállapításához is, hogy a bölcsődében hány csecsemő maradhat benn éjszakára.

Vajon nem lehetne a csecsemők ügyét egyszerűbben és emberségesebben intézni?

HELYESBÍTÉS: Egy héttel ezelőtt »A régi szervezett bányászok megbecsülése« című közleményben helytelenül az jelent meg: »... kétszáz forinton alulli összeget kapnak.« A helyes szöveg így szól: »... hétszáz forinton alulli avvadiat kapnak...«

Rendszeres orvosi segítség a postásoknak

A múltban a postán ismeretlen dolog volt az üzemorvosi tevékenység. Jelenleg tíz üzemorvosi rendelőnk van. Tekintettel arra, hogy egy-egy üzemorvosi rendelő hatásköre több postai szervre is kiterjed, így csaknem 25 hivatal, üzem dolgozója, tehát sok ezer postás dolgozó részesül az orvosi rendelők által nyújtott egészségügyi szolgáltatásban.

Hiba azonban, hogy üzemi orvosaink egy része — csak úgy, mint számos dolgozó — félreérti tevékenysége lényegét. Több üzemorvos munkája kimerül ugyanis a receptek írásában, beutalásban a szakorvosi rendelőkbe.

Még elég ritka a jó példa, mint például a Budapest 70. számú Postahivatalban, ahol az üzemorvos — helyesen — sok időt tölt a dolgozók között. Jól ismeri a munkahelyeket. Felvilágosítással igyekszik megelőzni a betegségeket. A 72. számú hivatal üzemorvosa is jól dolgozik. Egyes helyeken azonban csupán abban látják feladatukat, hogy gyógykezelésben részesítsék a beteg dolgozókat. A megelőző rendszabályok alkalmazását elmulasztják. Nem ellenőrzik például, hogy olyan dolgozót, aknek a munkaképessége csökkent, könnyebb munkahelyen foglalkoztatják-e. Az egészségügyi és szociális létesítményeket sem ellenőrzik megfelelően Természetesen e hiányosságokban nemcsak üzemorvosainkat terheli a felelősség. A társadalombiztosítási tanács sem segíti megfelelően az üzemorvosok munkáját.

A jövőben szaporítjuk a rendelők számát. De más módon is igyekszünk biztosítani dolgozóinknak a rendszeres orvosi segítséget. A közeljövőben például kiterjesztjük az orvosok egészségügyi ellenőrzését olyan hivatalokra és üzemekre is, ahol nincsen üzemorvos. Megszervezzük már a patronálási mozgalmat Budapesten és környékén. Ennek keretében az orvosok részt vesznek a havonként megtartandó munkavédelmi szemináriumokon, egészségügyi előadásokat tartanak, segítséget nyújtanak a szűrővizsgálatok megszervezéséhez stb.

Zsuffa Szabolcs

HÍREK

□ A SZEGEDI IGAZGATÓSÁGI KERÜLET újítókiállítása megnyílt Szegeden, a postás kultúrotthonban.

⊙

□ SZAKSZERVEZETÜNK ELNÖKSÉGE felhívással fordult a postás dolgozókhoz, hogy minél több Népszava-előfizetőt szervezzenek.

⊙

□ GYÉMÁNT-, ILLETVE ARANYDIPLOMÁT kaptak a legidősebb postamérnökök közül a következők: Lázár Lipót gépészmérnök és Rédi Jenő mérnök gyémántdiplomát, Fricz Jenő és Ujj György gépészmérnök pedig aranydiplomát kapott.

⊙

UZEMGAZDASÁGI TANFOLYAMOT indított szakszervezetünk. A tanfolyamok célja, hogy az alapszervi és egyéb szervknél függetlenített funkcionáriusok gazdasági ismereteit fejlesszük.

A Játékfilmgyár dolgozóinak javaslatai a SZOT határozattervezethez

Szakszervezetünk aktivistái jelentős előrelépésnek tekintik a SZOT határozat-tervezetet. A dolgozók közül is sokan beszélnek arról, hogy az elmúlt hat év alatt annyira megnyirbálták a szakszervezet hatáskörét, hogy annak nagymértékben csökkent a tekintélye. A javaslat határozattá válásával kellő szerephez jut majd a szakszervezet, jobban védi a dolgozók érdekeit. Így a tagság is érzi majd, hogy érdemes szakszervezeti tagnak lenni. Szóltak arról is, hogy a megnövekedett feladatok nagyobb erőfeszítést követelnek a szakszervezeti aktivistáktól. Az alábbiakban néhány javaslatot kívánunk hozzáfűzni a SZOT határozat-tervezethez.

1 A javaslatban szerepel, hogy a terven felüli nyereségrészesedés terhére növelni lehet az étkeztetési hozzájárulást és a béralapot. Előfordulhat azonban olyan év, amikor nem lesz terven felüli nyereség. Így, ha az előző évben felemelték az étkeztetési hozzájárulást és a béralapot, akkor mindezeket csökkenteni kell, ami bércsökkentést és az étkeztetési nívó romlását is jelenti. Ez nyilvánvalóan elégedetlenséget keltene a dolgozók között. Ezért az a javaslat merült fel, hogy tegyük fokozottan közvetlenül érdekeltté dolgozóinkat a többtermelésben és a többlet-nyereség nagyobbik része, legalább 80 százaléka a vállalatnál maradjon. (Az eddigi 35 százalék helyett.) Ennek az összegnek egy részét osszuk ki a dolgozók között.

2 Többen javasolták, hogy a szakszervezeti funkcionáriusok ne legyenek függetlenítve, illetve amennyiben mégis szükséges ez, akkor a függetlenített személy csupán a megelőző munkakörében élvezett fizetését kapja meg, amit az üzem fizessen.

3 A dolgozók nem értenek egyet azzal, hogy a munkaruha-járandóság megszűnjék és azt maguknak kelljen megvásárolniuk. Helyeslik viszont, hogy a munkaruha kiherdási idejének megállapítása a vállalat hatáskörébe kerüljön.

4 A Munka Törvénykönyvének megváltoztatásával kapcsolatban olyan javaslatok merültek fel, hogy a művészeti intézmények dolgozóinál a sajátos viszonyoknak megfelelően alkalmazzák a Munka Törvénykönyvét. Eddig is volt ilyen megkülönböztetés, de csak a dolgozók kárára. Most azt kérik, hogy szüljék meg a filmgyár külszolgálatos jellege és egységesen állapítsák meg a napi 31 forintos napidíjat. A filmgyártás dolgozóira nem áll az a tétel, hogyha hosszabb ideig külső munkát végeznek, akkor be tudnak rendezkedni és olcsóbban képesek ellátni magukat. A külső forgatások különböző színhelyen történnek. A rendező ugyanúgy, mint az alkotó, szállodában laktik és étkezik, ugyanannyit fizet az ellátásért. Helytelen az is, hogy a filmszakmában nem fizetik az utazási időt. Nemegyszer előfordul, hogy a dolgozókat naponta harminc-negyven kilométerre szállítják autón a felvételekhez, sőt még messzebbre is. Volt olyan eset, hogy a dolgozók hajnali háromkor indultak Badacsonyba, reggel nyolcra megérkeztek, délután öttig dolgoztak, majd éjfélre érkeztek vissza a gyárba és másnap elkezdték a munkát. Mindezért csupán nyolc órát lehetett kifizetni. Ilyen esetek miatt szükséges, hogy a filmesoportok fizikai dolgozóinak utazási idejét is fizessék meg.

A MAGYAR JÁTÉKFILMGYÁRTÓ VÁLLALAT SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA

Wladislaw Gomulka beszéde a LEMP Központi Bizottságának október 20-i ülésén

Az alábbiakban a PAP teljes szövege alapján közöljük Gomulka elvtárs beszédét, amelyet körülbelül kétharmadára rövidítettünk.

Amikor hét esztendővel ezelőtt a LEMP Központi Bizottságának novemberi ülésén beszéltem, úgy látszott, hogy utoljára szólok a Központi Bizottság tagjaihoz.

Annak ellenére, hogy azóta csupán hét év telt el és nyolc esztendő az augusztusi ülés óta, amelyen a párt politikájában éles fordulat következett be, ezek az évek zárt történelmi szakaszt jelentenek. *Mélységesen hiszem, hogy ez az időszak visszavonhatatlanul a múlté.*

Sok rossz volt ezekben az években. Az az örökség, amelyet ez az időszak a pártnak, a munkásosztálynak és a népnek hagyott, az élet egyes területein több mint aggasztó.

A Központi Bizottság VII. ülése két és fél hónappal ezelőtt megjelölte az elmúlt időszak pozitív és negatív vonásait, kijelölte a jövendő cselekvés irányelveit. Azon az ülésen kívánságom ellenére sem vehettem részt.

Önök közül sokan beszéltek azon az ülésen rólam is, vizsgálták a pártmunkába való visszatérésem lehetőségét és szükségességét. Ezt az ülésen hozott határozatokkal kapcsolatos álláspontomtól tették függővé. Ezért kötelességemnek tartom, hogy elmondjam önöknek nézetemet ezekről a határozatokról, elmondjam, hogyan látom a mai valóságot és hogy véleményem szerint hogyan kell kialakítani a jövőt.

A VII. ülés határozatait illetően van néhány fenntartásom. *E fenntartások a múlt és a párt mezőgazdasági politikája értékelésére vonatkoznak.*

Minden egyéb tekintetben helyeseknek tartom e határozatokat, a cselekvés helyes irányát látom bennük. Ezek a határozatok megvalósításuk során pontosabb megfogalmazásra és kiegészítésre szorulnak. E határozatokban nem vettek tekintetbe egyes, a mai nap szempontjából nagy jelentőségű problémákat. Ezek közül néhányat már ma meg lehet oldani, mert erre megértek, másokkal várni lehet, amíg megérnek a gondolatokban és feltételekben. A legfontosabb kérdésnek nem azt kell tartani, hogy határozatokat hoztak és hogy azokat helyeslik, hanem azt, hogy a határozatok valóra is váljanak.

A gazdasági nehézségek elemzése

A VII. ülés határozataival kapcsolatos fenntartásaim gazdasági és politikai kérdésekre vonatkoznak. E fenntartások érintik mind az értékelés kritériumát, *mind pedig az embereknek ebből az értékelésből származó felelősségét az elkövetett hibákért és ferdítésekért.*

A VII. ülés határozatai szólnak a hatéves terv eredményeiről és hibáiról.

A hatéves terv fő eredményeként — amelynek el kell fednie az összes többit — a határozatok iparunk, különösen a nehézipar termelési kapacitásának nagy növekedésére mutatnak rá.

Távol állok attól, hogy lekicsinyeljem országunk bármely eredményét. Mindnyájunkat, valamint az egész népet is örvendezteti ipari termelésünk növekedése és fejlődése. Nincs alapom arra, hogy vitába szálljak az ipari termelés növekedésének felsorolt mutatószámaival. Elfogadom azokat a valóságnak megfelelőeknek. *Vannak azonban egyes »azonbanok«, amelyek arra késztetnek, hogy felülvizsgáljuk az elmúlt hatéves időszakban elért gazdasági vívmányaink értékelését.*

Nézzük meg a hatéves terv eredményeit a *széniparban.*

A számokból az tűnik ki, hogy a termelés több mint *húszmillió* tonnával emelkedett, amit valóban komoly eredménynek kellene tekinteni, ha ez a növekedés a szénipar termelési kapacitásának növekedése lenne.

Amint a statisztikai adatok mutatják, a bányászok 1955-ben 92 634 000 túlórát dolgoztak, ami az összes munkaórák 15,5 százaléka. Szénre átszámítva ez azt jelenti, hogy mintegy *14,6 millió* tonna szenet bányásztak ki *túlórázással.*

Gomulka ezután a szénipar termelékenységének súlyos visszaesését mutatta ki, majd így folytatta:

A széniparban a gazdaságpolitikát valamiféle büntetésre méltó korlátoltság jellemezte. Rendszeresítették a vasárnapi munkát, ami aláásta a bányászok egészségét és erejét, ugyanakkor megnehezítette azt, hogy a bányák berendezését kellő módon karbantartsák. Rendszerré vált egyes bányákban a katonák és fegyencek foglalkoztatása. Nem stabilizálták a bányászegyütteseket, amelyekben évről évre igen komoly hullámzás volt.

Általában, a hatéves terv befejezése után, amelynek az előirányzatok szerint magasra kellett volna emelnie a munkásosztály és az egész nép életszínvonalát, jelenleg, az új ötéves terv első évében, napról napra fokozódó komoly gazdasági nehézségekkel állunk szemben.

Az ipar bővítésére hatalmas beruházási hiteleket vettünk fel, amikor viszont elérkezett az első törlesztési időpont, tarthatatlan csődben voltunk. A hitelezőktől halasztást kellett kérnünk. Ugyanakkor a gépekben és berendezésekben nyújtott hitelek jelentős részét mindmáig nem alkalmaztuk a termelésben és ezek alkalmazására még hosszú éveken át nem kerül sor, egy részét pedig visszavonhatatlanul elveszettnek kell tekinteni.

Az ötéves tervben a fizetési mérleg komoly deficittel zárul a hiteltörlesztési haladék ellenére, annak ellenére, hogy a következő ötéves tervre halasztottuk azon összegek felének törlesztését, amelyeket ebben az ötéves tervben kellett beruházni. *Ilyen körülmények között igen kérdésessé vált a nemrég kidolgozott ötéves terv realitása.*

Ismeretes előttünk az a veszély, hogy a belföldi piacon levő árumennyiség nincs összhangban a pénzmennyiséggel.

Beszélnek-e minderről a VII. plénum határozatai? Nem beszélnek. Természetesen nem az a legfontosabb, hogy a határozatok enyhítik a múltról adott értékelést.

Az a lényeges, hogy az elkövetkező tervek helyes kidolgozásához elengedhetetlenül szükséges az ilyen gazdasági elemzés. *Soha nem szabad elhallgatni olyan tényeket, mint a fent említettek. Világosan meg kell mondanunk magunknak, hogy a rossz gazdaságpolitikáért az egész népnek, és elsősorban a munkásosztálynak kell megfizetnie.*

A párt Központi Bizottsága viszont nem szánta rá magát arra, hogy *legalább pártviszonylatban levonja a konzekvenciát azokról az emberekről, akik e helyzetért felelősek.*

A mezőgazdasági politika értékelésére vonatkozó fenntartásainak kifejtése során a beszéd statisztikai adatokkal támasztotta alá, hogy a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok termelékenysége az egyéni gazdaságokénál, a nagy dotációk ellenére, sokkal alacsonyabb. 1955-ös adatok szerint a termelés értéke, egy hektár földre átszámítva, a következő képet mutatja: egyénileg gazdálkodóknál — 621,1 zloty, a szövetkezetekben 517,3 zloty, az állami gazdaságokban — 393,7 zloty, változatlan árakban kifejezve.

A továbbiakban Gomulka kijelentette:

Ha megvizsgáljuk tényleges gazdasági helyzetünket, más olyan jelenségekre is bukkanunk, amelyek mély aggodalomra adnak okot. A hatéves terv végrehajtásánál azt a gyakorlatot követtük, hogy bizonyos kiválasztott szektorokra maximális beruházásokat összpontosítottunk, tekintet nélkül a gazdasági élet más területeire. Pedig a nemzetgazdaság egy szerves egészet képez. *Nem lehet a gazdaság bizonyos ágait túlzott előnyben részesíteni más ágak rovására, mert a helyes arányok eltorzulása árt a gazdasági élet egészének.*

Különösen aggasztó a *vidéki lakáshelyzet.* Míg a városokban és a településeken, ahol szintén elég nehéz a lakáskérdés, nagy erőfeszítéssel folyik az új lakások építése, a javítás és tatarozás, vidéken a helyzet egyszerűen riasztó. Feltételezhető, hogy a hatéves terv időszaka alatt körülbelül 600 000-re nőtt a romos szobák száma.

Eddigi szervezési és igazgatási gyakorlatunk eredménye az volt, hogy még a kiváltságos szektorokban sem tudtuk a kitűzött időben végrehajtani az előirányzott feladatokat, hogy ezekben a szektorokban óriási anyagi értékeket pazaroltunk el és, hogy nem teremtettünk olyan körülményeket, amelyek lehetővé tették volna az azelőtt tudatosan korlátozott szektorokban mutatkozó hiányok megszüntetését.

Nem állunk sokkal jobban a közszolgáltatások, az üdülők és szanatóriumok terén sem.

E nagy nehézségek legyőzésének kulcsa a munkásosztály kezében van. Minden, a mai nap éppen úgy, mint a jövő kilátása, az ő magatartásán múlik. *A munkásosztály magatartása viszont a párt politikájától függ, amelyet a párt vezetősége dolgoz ki, függ attól, hogy a kormány és a legmagasabb állami szervek milyen hozzáértéssel kormányozzák az országot.*

A poznani munkások a szocializmus eltorzítása ellen tiltakoztak

A munkásosztály nemrégen fájdalmas leckét adott a párt vezetőségének és a kormánynak. A poznani munkások, amikor a sztrájk fegyveréhez nyúltak és azon a véres júniusi csütörtökön tüntetve az utcákra vonultak, félreérthetetlen hangon kiáltották, hogy »Elég! Így nem folyhat tovább! Térjetek vissza erről a rossz útról!«

A munkásosztály sohasem folyamodott meggondolatlanul a sztrájkhoz, mint a jogaiért vívott harc eszközéhez. Különösen most, a népi Lengyelországban, amelyet az ő nevében és az összes dolgozók nevében kormányoznak, *nem tette a munkásosztály ezt a lépést meggondolatlanul. Szemmel látható, hogy túlfeszítettük a húrt és a húrt sohasem lehet büntetlenül túlfeszíteni.*

A poznani munkások nem a népi Lengyelország ellen, nem a szocializmus ellen tiltakoztak, amikor kimentek az utcára. Tiltakoztak a társadalmi rendszerünkben elharapózott hibák ellen, amelyeket ők is fájdalommal éreztek, tiltakoztak a szocializmus, az ő eszméjük alapvető elveinek eltorzítása ellen.

A munkásosztály a szocializmus eszméjével kapcsolta össze a jobb jövőbe vetett minden reményét. Öntudatos életének első napjaitól kezdve a szocializmusért harcolt. És amikor a történelem lehetővé tette, hogy a munkásosztály képviselői ragadják kezükbe Lengyelország kormányzatának gyeplőit, a munkásosztály minden lelkesedésével és minden erejével hozzáfogott a szocializmus eszméjének megvalósításához.

A munkásosztály a mi osztályunk, a mi megingathatatlan erősségünk. A munkásosztály — mi magunk vagyunk. A munkásosztály nélkül, a munkásosztály bizalma nélkül egyikünk sem képviselhet egyebet, mint saját személyét.

Politikailag igen naiv volt az az ügyetlen kísérlet, hogy a fájdalmas poznani tragédiát úgy tüntessék fel, mint imperialista ügynökök és provokátorok művét.

Ügynökök és provokátorok mindig és mindenütt lehetnek. *De soha és seholsem határozhatják meg ők a munkásosztály magatartását.* Ha ügynökök és provokátorok tettekre indíthatnák a munkásosztályt, akkor a népi Lengyelország ellenségeinek, a szocializmus ellenségeinek sokkal könnyebb dolguk volna, könnyűszerrel elérhetnék céljaikat. A tény viszont az, hogy ez nem igaz.

Volt egy idő Lengyelországban, amikor a szocializmus ellenségei, sokszor külföldi, nem lengyel érdekeket szolgáló központok irányítása alatt, valóban széleskörű földalatti szervezettel rendelkeztek. Ebben az időben a népi Lengyelország kormányát fegyverrel támadták és a népi kormány fegyverrel védekezett. Ebben a harcban pártunk tagjainak, katonáinknak és közalkalmazottainknak százai és ezrei estek el. Ezeknek a zord időknek nyomai még a mai napig sem tűntek el teljesen az emberi szívekből és érzelmekből. Ezek voltak a népi Lengyelország megépítésének első évei. De azokban a napokban, amelyek oly sok nehézség elé állították a népi kormányt, semmiféle ügynök és semmiféle földalatti szervezet nem volt képes arra, hogy a kedvező körülmények ellenére is rést törjön a munkásosztály soraiba, hogy politikailag behatoljon a munkásosztály egyetlen rétegébe is. Mert a munkásosztály nem lehetne a nemzet vezető és leghaladóbb része, ha a reakciós erők támaszt találhatnának soraiban. Ügynökök és provokátorok, vagy reakciós elemek sohasem lehettek a munkásosztály ösztönzői, most sem azok és nem is lesznek soha.

A poznani tragédiának, az egész munkásosztály mélységes elégedetlenségének okai bennünk, a párt vezetőségében, a kormányban vannak. Éveken keresztül forró anyag gyűlt össze. A hatéves gazdasági terv, amelyet a múltban széles körben úgy reklámoztak, mint az életszínvonal nagyarányú emelésének újabb szakaszát, *nem váltotta be a dolgozó tömegek hozzáfűzött reményét.* Nem sikerült az a szám-zsonglőrösködés, amely kimutatta, hogy a hatéves tervben 27 százalékkal emelkedtek a reálbérek. Ez csak még ingerültebbé tette az embereket. Szakítani kellett a rossz statisztikusok álláspontjával.

Nem elég leváltani néhány személyt — igen sok változást kell végrehajtani a népi hatalom egész rendszerében

Az SZKP XX. kongresszusa fordulat ösztönzője volt az ország politikai életében. Az egészséges, éltető áramlat mozgásba hozta a párttagok tömegeit, a munkásosztályt, az egész közvéleményt. Az emberek kezdtek felegyenesedni. Az elnémult és szabadságától megfosztott elmék kezdtek kijózanodni a képmutatás és a hazugság mérgező lidércnyomásából. Az alkotó, élő szó kezdte kiszorítani azokat az üres szavakat, amelyek korábban uralkodtak a párt és a közélet szónoki emelvényein, valamint a sajtó hasábjain. Olykor hamis hang is felhangzott. De nem ez a hang mutatta az irányt. Széles hullámként áradt a múlt bírálata, az erőszak, a torzítások és a hibák bírálata, amely nem kímélte az élet egyetlen területét sem. Mindenütt, mindenekelőtt az üzemi párttaggyűléseken és a dolgozók gyűlésein követelték azoknak a forrásoknak felderítését, amelyekből a baj fakadt, követelték azoknak az embereknek a felelősségre vonását, akik legfőképpen felelősek a gazdasági és politikai élet eltorzulásáért. Mindenekelőtt azt követelték a dolgozók, hogy *mondják meg nekik a teljes igazságot, mindenféle csűrés-csavarás és szépítgetés nélkül.*

A XX. kongresszus után előállott helyzetben, amikor gyorsan és következetesen kellett volna cselekedni, levonni a következtetéseket a múltból, becsületesen, nyíltszívűen a tömegek közé menni, tudomásukra hozni a teljes igazságot a gazdasági helyzetről, a politikai élet torzulásának okairól és forrásairól, a párt vezetősége nem tudott gyorsan konkrét cselekvési vonalat kidolgozni. Ennek bizonyítéka az is, hogy több ízben elnapolták a Központi Bizottság VII. ülésének összehívását.

Annak idején szememre vetették többek között azt, hogy az a magatartás, amelyet különböző kérdésekben tanúsítottam, a munkásosztállyal szemben tanúsított bizalmatlanságomból ered. Ez nem igaz. *Soha sem veszítettem el hitemet a munkásosztály belátásában, bölcsességében, önmegtagadásában és forradalmi magatartásában.* A munkásosztálynak ezekben az értékeiben ma is hiszek. Meg vagyok győződve arról, hogy a poznani munkások nem léptek volna sztrájkba, nem tüntettek volna az utcán, nem akadtak volna köztük olyanok, akik fegyvereket vettek kezükbe, ha a párt, azaz a párt vezetősége az egész igazsággal eléjük állt volna. *Húzavona nélkül el kellett volna ismerni a munkások jogos követeléseit, meg kellett volna mondani azt, ami lehetséges, és azt, amit ma nem lehet megvalósítani. Meg kellett volna mondani a tegnapi és a mai igazságot. Az igazság elől nem lehet elmenekülni.*

A párt vezetősége ettől visszariadt. Egyesek attól féltek, hogy felelősségre vonják őket politikájuk következményeiért, mások *nagyobb ragaszkodást éreztek a kényelmes bársonyszékhez, mint a munkásosztályhoz, amelynek révén ezt a bársonyszéket elfoglalják.* Megint mások — és ezek voltak legnagyobb számban — féltek attól, hogy a munkásosztály nem érti meg annak az igazságnak a legmélyebb lényegét, amelyet képviselőitől követel, hogy nem érti meg, hogyan kell felfogni a megtörtént hibák, elhajlások és provokációk okait és forrásait. A párt központi apparátusában és rajta kívül messzemenően megmutatkozott a munkásosztályban való hit megrendülése. *Az ország kormányzásához az kell, hogy a munkásosztály és a dolgozó tömegek megbízzanak azokban a képviselőikben, akik az államhatalom élén állnak. Ez a dolgozó tömegek nevében gyakorolt hatalom erkölcsi alapja.* A bizalomnak ezt a hitelét csak úgy lehet állandóan megújítani, ha teljesítjük azokat a kötelezettségeket, amelyeket e bizalom előlegezőivel szemben vállaltunk. Ha elveszítjük a munkásosztály bizalmának hitelét, elvesztettük a hatalom gyakorlásának erkölcsi alapját. Lehet az országot ilyen körülmények között is kormányozni, de ez a kormányzás csak rossz lehet, mert csak a bürokráciára, a törvényesség megsértésére, az erőszakra támaszkodhat. *Ilyen körülmények között a proletárdiktatúra, mint a munkásosztály és a dolgozó tömegek legszélesebb demokráciájának formája, elveszti lényeges tartalmát.*

Előfordulhat, hogy a munkásosztály megvonja bizalmát egyes személyektől. Ez teljesen rendjénvaló. Az is teljesen rendjénvaló, hogy ezek a személyek ott hagyják állásukat. Ahhoz, hogy megváltoztassuk életünknek minden negatív vonását, hogy felemeljük gazdaságunkat abból az állapotból, amelyben most van, ahhoz *nem elég csak leváltani néhány személyt.* Ez utóbbi dolog egyszerű lenne. De ahhoz, hogy kisöpörjük mindazokat a hibákat, amelyek az évek során felhalmozódtak és akadályozzák politikai és gazdasági életünk fejlődését, *igen sok változást kell végrehajtanunk a népi hatalom egész rendszerében, iparszervezésünk rendszerében, az államapparátus és a párt munkamódszerében.* Röviden: *ki kell cserélni szocializmusunk modelljében az összes rossz részeket, jobb alkatrészeket kell a helyükbe tennünk és magát a modellt is állandóan tökéletesítenünk kell, felhasználva a már megvalósított legjobb tapasztalatokat, alkalmazva a sajátmagunk kidolgozta tökéletesítéseket.* Ez pedig sokkal nehezebb.

Melyik az a tényező, amely most *korlátozza* e téren a lehetőségeket? Mindenekelőtt a munkásosztály *türelmetlensége*, ami főleg *életkörülményeiből* táplálkozik. Az életkörülmények viszont gazdasági helyzetünk függvényei.

Számos olyan vállalatunk van, amely nem dolgozik normálisan, nem használja ki termelési kapacitását. Ennek oka anyag- és nyersanyagellátásuk hiányossága. Ennek megjavítása érdekében a *behozatalhoz* kell folyamodnunk, vagy fejlesztenünk *ellátási bázisunkat.* Az első megoldás szorosan összefügg *kivitelünkkel.* A másodikhoz *idő és anyagi eszközök* kellenek. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy számos üzemben nem tudjuk teljesen kihasználni a termelési kapacitást és a munkaerőt. Már említettem azt a veszélyt, hogy nem sikerül teljesen kielégítenünk a belső piac szükségleteit, ami azt jelentené, hogy aránytalanság keletkezik a bérek emelése és a piacon levő árukészlet között. *Ebben az esetben meg kell mondanunk a munkásosztálynak a keserű igazságot: a jelenlegi helyzetben semmiféle lehetőség nincs arra, hogy jelentősen felemeljük a béreket, mert a húr már annyira megfeszült, hogy elszakadásától kell tartani.*

Ami azt a kérdést illeti, hogy mikor állhatnak rendelkezésünkre más eszközök, amelyek lehetővé tennék a munkásosztály életszínvonalának emelését, e pillanatban semmi kézzelfoghatót nem tudok mondani. Ez ugyanis elsősorban két feltételen múlik: *először is az ipar, s az egész nemzetgazdaság igazgatási rendszerének tökéletesítésén; másodszor, a munka termelékenységének növekedésén, a termelési költségek leszorításán.*

Az üzemi munkásbizottságok létesítésének kezdeményezése a szocializmusba vetett nagy bizalmat mutatja

Az ipari igazgatás megváltoztatásának problémája mély szerkezeti kérdéseket érint. *Pontosan itt van arról szó, hogy meg kell javítani szocializmusunk modelljét.* Az *autonóm üzemi munkásbizottságok* problémája, amelyről most a munkahelyeken éppen úgy vitatkoznak, mint a párt és az állam különféle szerveiben, lényegében ugyanarra vonatkozik, amit a termelésről és az életszínvonalról mondottam. *Veszélyes dolog lenne egész gazdasági gépezetünket új útra kormányozni, anélkül, hogy pontosan megállapítottuk volna, jól működik-e ez az új gépezet.* Minden új gépet ki kell próbálni használatba vétele előtt, mert rendszerint különféle tökéletlenségei, hibái vannak.

Nagy elismeréssel kell üdvözölni a munkásosztály kezdeményezését az ipari üzemek igazgatásának megjavítása terén, azt a javaslatot, hogy részt vegyen az üzemek igazgatásában. *Ez a munkásosztálynak a szocializmusba vetett nagy és indokolt bizalmát mutatja.* A gazdasági, politikai és állami szervek vezetőinek lelkesen kell támogatniuk a munkások kezdeményezését, hogy a javasolt formákat *általánosítsák* és ahol lehetséges, meg is valósítsák. Nem szabad azonban túlságosan sietni ennek a javaslatnak nagy arányokban való keresztülvitelével.

Elsősorban a nyersanyagkitermelő ipar és azok a vállalatok, amelyek maguk kezdik meg és fejezik be a termelés egész folyamatát, különösen azok a gyárak, amelyek a más gyárakkal való kooperáció eredményeként nem küzdenek ellátási nehézségekkel, vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy ezen a téren kísérletezzenek. Ezekben a vállalatokban nem szabad későbbre halasztani e kísérletek megkezdését.

Véleményem szerint sokoldalúan kell megvizsgálni és eldönteni, hogy például a bányaiparban lehet-e nagyobb anyagi ösztönzést bevezetni, ami elengedhetetlen a széntermelés növeléséhez — mondotta Gomulka, s erre vonatkozó tervet ismertetett. Eszerint a terven felül kitermelt minden tonna szenet megfelelő arányban *elosztanak az adott*

Wladislaw Gomulka beszéde

bánya munkásai és az állam között.

Gomulka a továbbiakban kifejtette: az állami vállalatok által termelt áruk cseréjében az áruk árát önkényesen szabják meg úgy, hogy egyes esetekben még a termelési árnál is olcsóbb árat állapítanak meg. Az állam gazdasági életében eddig fennálló árrendszert meg kell változtatni és az áruk értékéhez szabni.

Ésszerű adórendszert kell megállapítani, amely lehetővé teszi a *kisiparosoknak*, hogy félelem nélkül dolgozhassanak.

A szövetkezeti eszme eltorzítása ellen

A mezőgazdasági politika ugyancsak bizonyos javításokra szorul. Ami a mezőgazdasági termelőszövetkezeteket illeti, *elvben segíteni kell a tönkrement szövetkezeteket azzal, hogy visszafizethető beruházási hiteleket nyújtunk és meg kell szüntetni az állami támogatások mindenféle formáját. Nem szabad hitelt nyújtani azoknak a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek, amelyektől nem remélhető fejlődés, és amelyek csak gazdasági veszteségeket tudnak felmutatni. Inkább engedni kell, hogy ezen szövetkezetek tagjai saját maguk döntsenek a szövetkezetek feloszlatásának kérdéséről.* Ebben az esetben nyitva marad a múltban ezeknek a szövetkezeteknek, azaz a szövetkezetek tagjainak nyújtott állami hitel kifizetésének problémája. Azon a véleményen vagyok, hogy miként nem szabad könnyedén hiteleket nyitni, ugyanúgy nem lehet elajándékozni az állam pénzét még hitel formájában sem.

A falusi termelőszövetkezetek számára csak a következő feltételek mellett látok fejlődési perspektívát:

1 A termelőszövetkezetekbe a belépés *önkéntes*. Ez azt jelenti, hogy *kizárt* nemcsak a fenyegetés, vagy a pszihikai kényszer, hanem a *gazdasági* kényszer is. A *megadóztatás* és a *kötelező beszolgáltatás* szintén kényszerítő eszköz lehet;

2 A szövetkezetet *maguk a tagok igazgatják.* A szövetkezet nem más, mint önigazgatású mezőgazdasági termelési vállalat;

3 A szövetkezeteknek joguk van arra, hogy saját eszközeikből, vagy adott feltételek mellett állami hitelből megszerezzenek *bármely gépet*, amelyre a mezőgazdasági termeléshez, vagy a szövetkezetben levő kiegészítő munkahelyeken szükségük van.

Az állami gépállomásoknak, mint javítóműhelyeknek, a *teljes rentabilitás* elvén kell állniuk. Lehet tulajdonukban bizonyos számú nagy mezőgazdasági gép, amelyet tartalékolnak erre a célra, hogy segítséget nyújtsanak egyes szövetkezeteknek, vagy egyénileg gazdálkodó parasztoknak,

4 Az *állam* a szövetkezetek rendelkezésére bocsátja az elengedhetetlen beruházási hiteleket, elsőbbséget biztosít nekik a termelési szerződések megkötése idején, a legjövedelmezőbb mezőgazdasági nyersanyagok szállításában és elsőbbséget biztosít nekik a műtrágya-szállítmányok elosztásánál és más, hasonló formákban támogatja őket.

Ha az eddig folytatott kampány során a falvakban felállított termelőszövetkezetek olyanok, mint amilyenek, *ennek okát nem magában a szövetkezés gondolatában kell keresni, mert az jó, helyes és igazságos gondolat, csak eltorzította a rossz politika, a rossz módszerek és az olyan emberek, akik képtelenek a józan gazdasági gondolkozásra.*

Azt mondjuk, hogy a vidéknek szüksége van a szövetkezeti gazdálkodásra, mert ez a termelésnek magasabb szocialista formája. Ezt nem azért mondjuk, mert valaki bennünket dogmatikus, az élettől eltávolodott elvekre tanított, hanem, mert fel akarjuk ébreszteni a dolgozó parasztokban a mélységesen szociális termelési közösség érzését, mert *el akarjuk törölni az ember ember által való kizsákmányolásának minden formáját, azt akarjuk, hogy a parasztság fáradságos munkáját a lehetőséghez képest minél jobban megkönnyítsék a gépek, azt akarjuk, hogy a paraszti termelőközösséghez tartozó egy-egy személy lehető legkisebb munka-ráfordításával a lehető legnagyobb össztermelést érjük el,* a lehető legtöbbre növeljük a hektáronkénti termést. Akkor majd parasztjaink és munkásaink, az egész nemzet jobban fog élni. A parasztság társadalmi szerepe akkor majd megváltozik.

Az elmúlt években az volt a gyakorlat, hogy gondatlanul elpusztították minden olyan kollektív munkaformát, amely a parasztoknál már régóta szokásban volt, a közös tulajdonban levő gépeket egyszerűen elvették tőlük. Ez *a gyakorlat azon a feltevésen alapult, hogy a szocializmust a szegénység, a parasztgazdaságok hanyatlása alapjára lehet építeni.*

A termelési közösség különféle formái: ez a mi lengyel útunk a szocializmushoz a falvakban.

Az elmúlt időszak értelmetlen agrárpolitikájának csődjében külön fejezetet jelent a kulákgazdaságokhoz sorolt nagyszámú parasztgazdaság gazdasági tönkretétele. Ugyanilyen értelmetlenséggel hangoztatják még ma is, hogy a múltban alkalmazott agrárpolitika pozitív eredménye e tönkretett kulák kapitulációja a népi hatalom előtt. Ilyesféle kapitulálást bármely időben el lehet érni. Ehhez nem volt szükség a kulák úgynevezett korlátozásának több éves politikájára, amely valójában nem a kizsákmányolás korlátozásának, hanem a kulákgazdaság tönkretételének politikája volt. Akár ma is egyetlen intéssel ilyen kapitulálásra lehetne kényszeríteni a többi, még tönkre nem ment gazdag parasztgazdaságokat. *Mi sem könnyebb, mint kivívni ilyen kapitulálást, ilyen olcsó, vagy helyesebben ilyen drága győzelmet, ha számot adunk azzal, mibe kerül nekünk a gabonabehozatal.*

A jobbirányban megváltoztatott agrárpolitika első eredményei már jelentkeznek. Ezeket mindenekelőtt a falu érzi, amelynek jövedelmei ebben az évben több milliárd zlotyval emelkedtek. A továbbiakban az agrárpolitika további, még lényegesebb megváltoztatása várható. Ennek a változásnak az időpontja a gazdasági helyzettől fog függeni. *A kötelező beszolgáltatás megszüntetésére gondolok. A kötelező beszolgáltatás nem lehet rendszer és nem lehet rendünk gazdasági jellemzője. A kötelező beszolgáltatás inkább a háborús időszakra jellemző jelenség. Nem kell azt gondolni, hogy a falunak az állammal szemben fennálló kötelezettségei teljesítésének e formája valamiféle megváltoztathatatlan vonása a szocialista építésnek.*

A kötelező beszolgáltatás megszüntetésének perspektívája senkit sem menthet fel az állammal szemben fennálló *adókötelezettségei* alól. A kötelező beszolgáltatás az adónak természetbeni formája. Adókat pedig nemcsak a mi országunkban, hanem a világon mindenütt kell fizetni.

A kötelező beszolgáltatás ma még az állami adó egyik formája és ezt az adót teljes egészében be kell fizetni.

Hogyan történt?...

Áttérek most a problémák másik csoportjára, amelyek a gazdasági kérdéseknél nem kevésbé foglalkoztatják egész pártunkat és az egész népet. Elsősorban olyan problémákra gondolok, mint *életünk demokratizálása és a pártközi, valamint államközi kapcsolatok fejlesztése nagy testvéri szomszédunkkal, az SZKP-val és a Szovjetunióval.*

Hogyan történt meg, hogy pártunk, amely legfontosabb jelszavaként meghirdette — és őszintén meghirdette — a népi hatalmat, amelynek célja a leghumánusabb eszme, a szocializmus eszméjének megvalósítása, hogy ez a párt, amely Lengyelországban a népi hatalom élén áll, megtűrte azt a sok torzulást, ami a közelmúltban volt? E kérdésre a teljes választ még sokáig fogjuk kutatni. *A választ a szocializmus felépítéséhez és a szocializmus modeljének megteremtéséhez vezető utak problémája tartalmazza.*

Ami a szocializmusban változatlan — az az ember ember által való kizsákmányolásának megszüntetése. Az e cél eléréséhez vezető utak különbözőek lehetnek és különbözőkké is teszik őket az időből és a helyből adódó eltérő körülmények. *Ezért különbözőek lehetnek a szocializmus megvalósítási formái is, lehetnek olyanok, mint amelyek között megvalósult a Szovjetunióban és létre jöhet úgy, ahogy ezt megfigyelhetjük Jugoszláviában, de létre jöhet más módon is.*

A Szovjetunió volt a világon az első állam, amelyben szocialista forradalom ment végbe. *Lenin* és a Bolsevik Párt a történelemben első ízben vállalta magára azt a gigászi feladatot, hogy megvalósítsa, anyagi és társadalmi valósággá tegye a szocializmus elméletét.

Azoknak az óriási nehézségeknek következtében, amelyek a minden tekintetben elmaradott oroszországi cári rendszernek szocialista renddé való átalakításával jártak, *Sztálin* pártvezetői tevékenysége idején mind kíméletlenebbül megszüntették az élet által felvetett kérdésekre vonatkozó különböző nézeteknek Lenin idején gyakorlatilag érvényesített kifejtését. Amint kiszorult a párton belüli vita, annak helyét a pártban a személyi kultusz foglalta el. A szocializmushoz vezető orosz út meghatározása a Központi Bizottság kezéből fokozatosan átment mind korlátozottabb számú személy kezébe, mígnem Sztálin monopóliuma lett. Ez a monopólium kiterjedt a tudományos szocializmus elméletére is.

A személyi kultusz a hatalom érvényesítésének meghatározott rendszere, a szocializmushoz való előrehaladás meghatározott útja olyan módszerek alkalmazásával, amelyek ellentétben állanak a szocialista humanizmussal, az emberi szabadság szocialista tudatával, a törvényesség szocialista tudatával.

Nemzetközi szolidaritás, egyenjogúság, baráti bírálat

A második világháború után a Szovjetunió többé nem volt az az állam, amely egyedül épít szocializmust. A világporondon megjelent a népi Kína és számos népi demokratikus ország, közöttük Lengyelország, amelyek ráléptek a szocializmus építésének útjára. Ezeknek az országoknak munkáspártjai előtt, így a mi pártunk előtt is olyan kérdések jelentkeztek, amelyek azelőtt gyakorlati formában nem léteztek. Közéjük tartoznak olyan problémák, mint a szocializmushoz vezető utak kérdése az egyes országok adottságai mellett, amelyek bizonyos mértékben meghatározzák a szocializmus fajtáját, továbbá közéjük tartozik a szocialista tábor országainak pártjai és kormányai közötti viszony kérdése is.

A szocialista tábor pártjai és államai közötti viszony nem ad okot és nem szabad, hogy okot adjon semmiféle bonyodalomra. Ez a szocializmus egyik fő vonása. Ezeknek a viszonyoknak a nemzetközi szolidaritás elvein kell felépülniük, a kölcsönös bizalmon és egyenjogúságon, a kölcsönös segítésen, a kölcsönös baráti bírálaton, amennyiben ez szükségesnek bizonyul, az összes vitás kérdések ésszerű, a barátság szelleméből és a szocializmus szelleméből következő megoldásán kell alapulniuk. Az ilyen viszonyok keretében minden országnak *teljes függetlenséget és önállóságot kell élveznie, a népeknek független országuk szuverén igazgatásához való jogát pedig maradéktalanul és kölcsönösen tiszteletben kell tartani. Így kell ennek lenni és azt mondanám — kezd így lenni.*

Sztálin, mint a párt és a Szovjetunió vezetője, hivatalosan elismerte az összes itt felsorolt elveket, mint amelyeknek jellemezniük kell a szocializmus táborához tartozó országok közötti kapcsolatokat. Sőt, nemcsak elismerte, hanem ő hirdette meg őket. Gyakorlatban azonban ezek az elvek nem voltak beleilleszthetők abba a keretbe, amelyet a személyi kultusz teremtett.

A személyi kultuszt nem lehet csak Sztálin személyére korlátozni. *A személyi kultusz egy bizonyos rendszer,* amely a Szovjetunióban elhatalmasodott és amely tovább terjedt talán minden kommunista pártra, valamint a szocialista tábor számos országára, köztük Lengyelországra is.

Ennek a rendszernek a lényege az volt, hogy egy egyéni, hierarchikus kultuszlétrát teremtettek. Minden ilyen kultusz egy adott területre terjedt ki, amelyen működött. A szocialista államok körében Sztálin volt az, aki ennek a hierarchikus létrának a tetején állt. Mindazok, akik a létra lejjebb eső fokain álltak, fejet hajtottak előtte. A fejbólogatók között nemcsak a Szovjetunió Kommunista Pártjának és a Szovjetuniónak más vezetői voltak, hanem a szocialista tábor országaiban működő kommunista és munkáspártok vezetői is. Ez utóbbiak, vagyis a különböző pártok központi bizottságainak első titkárai a személyi kultusz létrájának második fokán álltak és maguk is felöltötték a csalhatatlan bölcsesség köpenyét. Az ő kultuszuk azonban csak annak az országnak határáig terjedt, amelyben a helyi kultusz létrájának felső fokán álltak. Ez a helyi kultusz már csak kölcsönragyogással, máshonnan nyert fénynyel tündökölt, akárcsak a hold. De azért mindenható volt a maga területén. Ilyenformán minden egyes országban volt egy teljes kultuszlétra. A személyi kultusz hőse mindentudó, mindenre képes volt, mindent ő oldott meg, ő irányított és ő döntött el a maga területén belül. Ő volt a legképzetteb ember, tekintet nélkül személyes tudására, képességeire, vagy más személyes tulajdonságaira.

A személyi kultusz rendszerében a párt, mint egész, csak addig cselekedhetett függetlenül, amíg alávetette magát a fő kultusznak. *Ha valaki megkísérelte ezeknek a határoknak átlépését, elvtársai kiközösítéssel fenyegették. Ha ez a dolog egy egész pártot érintett, akkor a többi kommunista pártok közösítették ki ezt a pátot.*

Ilyen körülmények között lehetséges volt-e, hogy egyrészt a népi demokratikus országok és pártjaik, másrészt a Szovjetunió Kommunista Pártja és a Szovjetunió között az állami és pártkapcsolatok az egyenlőség elvén alapuljanak? Világos, hogy nem. Megakadályozta ezt a személyi kultusz rendszere, ez a precíziós pontossággal megszervezett rendszer, amely csírájában elfojtott minden független szocialista gondolkodást.

A párt őrködik a lengyel—szovjet barátság felett

Ennek a rendszernek egyszersmindenkorra véget vetettünk. *Nagy elismerés illeti meg a Szovjetunió Kommunista Pártjának XX. kongresszusát, hogy olyan nagy segítséget nyújtott nekünk ennek a rendszernek a felszámolásához.*

Mindaz, amiről ma úgy beszélünk, mint életünknek az elmúlt időszakban történt eltorzításáról, óhatatlanul, mélyen megrendítette az egész pártot, az egész munkásosztályt, az egész nemzetet. *Különféle áramlatok söprik végig az országot, ezek közül a leghatalmasabb az, amely életünk demokratizálását követeli, azt követeli, hogy vessünk véget annak a rendszernek, amelyet személyi kultusznak nevezünk,*

Meg kell mondani, hogy a párt vezetősége nem mindig volt elég gyors abban, hogy a párttal együtt elfoglalja helyét ennek az egészséges mozgalomnak az élén és irányítsa azt. És ha a párt vezetősége nem tudott lépést tartani ezzel a mozgalommal, akkor érthető, hogy a pártszervezetek sem voltak erre képesek. Még fejetlenség is keletkezett, ami rendkívül káros magának a demokratizálás folyamatának menetére. A szocializmus minden ellenzője, a lengyel nép valamennyi ellensége minden bizonnyal igyekszik kihasználni ezt a helyzetet. Az a tény, hogy nagyobb tevékenységet fejtenek ki olyan elemek is, amelyeknek semmi közük sincs a munkásosztály és az egész nemzet azon törekvéseihez, hogy egész életünket demokratizáljuk, bizonyos ingadozást okozott egyes elvtársaknál a párt vezetőségében és vidéken is, a demokratizálás módszereit és lényegét illetően.

Ennélfogva határozottan és komolyan meg kell mondani a pártnak, a munkásosztálynak és az egész népnek: *a demokratizálás útja az egyetlen út, amely a szocializmus saját viszonyaink közötti legjobb formájának felépítéséhez vezet. Erről az útról mi nem térünk le és minden erőnkkel azon leszünk, hogy ne hagyjuk magunkat letéríteni erről az útról. Ugyanakkor azonban senkinek sem engedjük meg, hogy a demokratizálás folyamatát a szocializmus ellen használja fel. A demokratizálás folyamatát pártunk vezeti és csak a párt, a Nemzeti Frontban tömörült többi párttal egyetértve, adhat olyan irányt ennek a folyamatnak, hogy az valóban életünk minden területén a viszonyok demokratizálására, rendszerünk alapjainak megszilárdítására, ne pedig meggyengítésére vezessen.*

A pártnak és minden embernek, aki látta a múltban fennálló bajokat és aki őszintén kívánja, hogy mai életünkből kiküszöböljük az átkos múlt minden maradványát, hogy ily módon erősítsük rendszerünk alapjait, *határozottan vissza kell vernie mindennemű suttogó propagandát és minden olyan hangot, amely a Szovjetunióval való barátságunk meggyengítésére irányul.*

Ha a múltban nem minden volt úgy, ahogyan véleményünk szerint lennie kellett volna a mi pártunk és az SZKP között, Lengyelország és a Szovjetunió között, *ez ma már a múlté, amely nem térhet vissza.* Ha életünk valamely területén vannak olyan kérdések, amelyek még rendezésre szorulnak, ezt *baráti módon és nyugodtan kell tenni, mert az ilyen eljárásmódnak kell jellemeznie a szocializmus táborához tartozó pártok és államok egymás közötti viszonyát. Ha azonban valaki azt hiszi, hogy Lengyelországban szovjetellenes hangulatot sikerül támasztani, az mélységesen téved. Mi nem engedjük meg, hogy károkat okozzanak a lengyel állam életbevágóan fontos érdekeinek és a szocializmus Lengyelországban folyó építésének.*

A személyi kultusz rendszere és minden ebből származó baj már visszavonhatatlanul a múlté. Az egyenlőség és az önállóság elvén alapuló lengyel—szovjet viszony oly mély baráti érzelmeket kelt a lengyel népben, hogy a lengyel nép körében nem talál talajra semmiféle olyan kísérlet, mely bizalmatlanságot akar kelteni a Szovjetunióval szemben.

E viszony fölött elsősorban pártunk őrködik és vele együtt az egész nép.

A párt nem kormányoz, hanem csak irányít

Hogy a párt pontosan teljesíthesse feladatait és vezethesse a demokratizálás folyamatát, a pártnak mindenek előtt *egységesnek és összeforrottnak* kell lennie, soraiban és életében maradéktalanul meg kell valósítania a *demokratikus centralizmus* elveit.

Azt az elvet, hogy a párt és a pártapparátus *nem kormányoz,* hanem csak *irányít,* hogy a kormányzás *az államra és az államapparátusra* tartozik, határozott formában és a gyakorlati munkában kell megtestesíteni, nem pedig — miként manapság gyakran megtörténik — szavakban.

A párt munkájában szokásba jött az a káros gyakorlat, hogy az aktívabb munkásokat a vállalatoktól átirányítják a pártapparátusban, vagy az államapparátusban végzendő munkára. Ez a gyakorlat sok kárt okozott.

Pártunk akkor fogja a legintenzívebb módon élni a munkásosztály életét, akkor tudja legjobban alakítani a munkásosztály öntudatát, *ha az öntudatos és aktív pártmunkások óriási része a munkahelyeken vállvetve együtt dolgozik a munkásokkal.* Biztosítani kell a pártfórumok megfelelő ellenőrzését a pártapparátus munkája felett, elsősorban a központi apparátuson kezdve. *Ezzel a pártkongresszus kétségtelenül foglalkozni fog.*

Hasonlóképpen szükség van a kormány munkájának tökéletesítésére. A Politikai Bizottság már meghozta az első határozatot ebben a kérdésben. *A kormány személyi összetételét összhangba kell hozni az ország tényleges szükségleteivel és megfelelően át kell szervezni a kormány munkáját.*

Látni kell azt is, hogy az utóbbi időkben az államhatalomnak azokban a szerveiben, amelyek a közrend felett hivatottak őrködni, bizonyos dezorientáció történt. Fokozódtak az olyan utonálló kilengések, amelyekre a rendőrség gyakran nem reagál kellőképpen. Újból nyíltan és világosan meg kell mondanunk magunknak és mindenkinek, akit érint: *a népi hatalom meg fog büntetni mindennemű törvénytelenséget, amelyet saját apparátusa követ el, de ugyanilyen határozottsággal meg fogja akadályozni és meg is kell akadályoznia, a közrendnek és a polgárok nyugalmának mindennemű megsértését. A közvéleménynek mindig megbecsüléssel kell viseltetnie a rendőrség iránt és támogatnia kell a rendőrséget, ha az valóban a közrend érdekében jár el.*

Lehetővé tesszük, hogy az emberek ne csak szavazzanak, hanem válasszanak is

A beszéd befejező részében azzal foglalkozott, hogy az új szejm részére, amelynek megválasztása küszöbön áll, meg kell teremteni a szükséges feltételeket, hogy teljesíteni tudja feladatát, a legfelső törvényhozó és ellenőrző hatalom gyakorlását. *A szejmnek joga legyen ellenőrizni a külkereskedelmi szerződéseket. Ha a kormány és a szejm tájékoztatja a közvéleményt kereskedelmi szerződéseinkről* — mondta Gomulka —, *ez automatikusan megszüntet mindennemű fantazmagóriát külkereskedelmünkre vonatkozólag.*

Az új választási törvény lehetővé teszi az emberek számára, hogy *ne csak szavazzanak, hanem válasszanak is.* A Nemzeti Frontba tömörült pártok és tömegszervezetek egységes választási programmal lépnek fel, a választóknak azonban módjuk lesz arra, hogy *azt a jelöltet válasszák meg, aki a legnagyobb bizalmat élvezi.*

Gomulka végül kijelentette:

Minthogy kimondtuk a bírálat szabadságának elvét, amibe a bírálat minden formája, tehát a sajtóban gyakorolt bírálat is beletartozik, *jogunk van azt követelni, hogy minden bírálat építő és igazságos legyen, hogy hozzásegítsen a mostani korszak nehézségeinek legyőzéséhez, ne növelje a nehézségeket, vagy ne tárgyaljon demagóg módon bizonyos jelenségeket és problémákat.*

Jogunk van azt követelni az ifjúságtól, különösen az egyetemi hallgatóktól, hogy a mai helyzetünk megjavításának útjait kereső buzgalmukat tartsák a jelen ülésen meghozandó határozatok keretei között. Mindig sok mindent meg lehet bocsátani az ifjúságnak. *De az élet nem bocsátja meg még az ifjúságnak sem a meggondolatlanságokat.*

Az egészségügy legégetőbb problémái és az egészségügyi dolgozók rehabilitációja

Az orvos-egészségügyi szakszervezet kibővített elnökségi ülése

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének elnöksége október 19-én kibővített elnökségi ülést tartott. Napirenden az egészségügy helyzete és a rehabilitációs feladatok szerepeltek.

Dr. Román József egészségügyi miniszter beszámolója alapján az elnökség megvitatta a *Politikai Bizottság* és a Minisztertanács elé kerülő tájékoztatás téziseit. Ebben az Egészségügyi Minisztérium, a SZOT és az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének elnöksége feltárja az MDP Központi Vezetősége Politikai Bizottságának az egészségügy helyzetének legégetőbb kérdéseit és javaslatokat tesz ezek megoldására.

Ezt a tájékoztatást az teszi szükségessé, hogy az egészségügyi dolgozóknak véleménye szerint is tisztázatlan az egészségügy helyzete a népgazdaságban. Az elmúlt időszak politikája és gazdaságpolitikája következtében háttérbe szorult a dolgozók egyre növekvő egészségügyi igényeinek kielégítése, az egészségügy tervszerű, a népgazdaság egyéb ágazataival arányos fejlesztése. Az első ötéves tervben például a tervezettekkel szemben, a népgazdaság egyéb feladataira és nehézségeire hivatkozva, új kórház nem épült, és amíg a biztosítottak száma 50 százalékkal, addig a kórházi ágyak száma 17 százalékkal emelkedett csupán. Az a szemlélet, amely szem elől tévesztette az egészségügy fontosságát, odahatott, hogy a gazdasági életünk minden területén háttérbe szorult az az alapelv, hogy legfőbb érték az ember.

Mindennek az lett a következménye, hogy nem kielégítő a meglevő egészségügyi intézmények korszerűsítése, karbantartása és felszereltsége. Rossz az egészségügyi intézmények létszámellátottsága. A népgazdaság egész területén — beleértve az egészségügyi intézményeket is —, súlyos lemaradás van a munkavédelem és balesetelhárítás fejlődésében. A közegészségügy fejlesztésére hozott szervezési intézkedések, kellő anyagiak híján és a meg nem felelő szemlélet következtében, nem hoztak lényeges javulást. Az a körülmény, hogy nem biztosítottuk kielégítően a tudományos munka, az orvostudományi egyetemek szükségleteit, anyagi feltételeit, komoly mértékben veszélyezteti a nagymúltú, nemzetközi viszonylatban is elismert magyar orvostudomány jövőjét.

Az adott anyagi feltételek felhasználását is gátolta az egész népgazdaságunkban és az egészségügyben is kialakult túlzott centralizmus és bürokrácia.

Mindez súlyosan hatott ki a dolgozók egészségügyi ellátására, az egészségügyi dolgozók élet- és munkakörülményeire. A fenti hibák következménye egyebek közt a kórházi ágyszám elégtelensége, a rendelőintézetek és körzeti orvosi rendelők zsúfoltsága és ez egyben a dolgozók — sokszor jogos — elégedetlenségének forrása.

Az elnökség a miniszter tájékoztatójával egyetértésben szükségesnek tartotta, hogy az előterjesztés tárja fel az egészségügyi dolgozók bérezésének, élet- és munkakörülményeinek legégetőbb kérdéseit, s tegyen javaslatokat ezek megoldására.

Olyan, alaposan átgondolt káderpolitikára van szükség, amely alkalmas arra, hogy megoldja a fiatal orvosgeneráció fennálló szakmai és gazdasági problémáit és biztosítja, hogy az egészségügy különböző feladatköreibe jól képzett, széles látókörű orvosok kerüljenek. Ehhez a többi között széleskörű nemzetközi kapcsolatokat kell teremteni.

Ki kell küszöbölni a gyógyszerellátás hibáit, meg kell oldani a gyógyszerészek és gyógyszertári dolgozók leglényegesebb politikai, erkölcsi és gazdasági kérdéseit.

Az Egészségügyi Minisztérium és a szakszervezet elnöksége e súlyos problémák megoldása érdekében szükségesnek tartja a második ötéves terv egészségügyi irányelveinek felülvizsgálatát és módosítását.

Második napirendi pontként az elnökség az egészségügyi dolgozók rehabilitációjának kérdésével foglalkozott. Megállapította, hogy az MDP Központi Vezetőségének júliusi határozata óta az egészségügy területén, elsősorban a párt, valamint az Egészségügyi Minisztérium részéről *történtek lépések* a rehabilitációból adódó feladatok megoldására. Megtörtént dr. Kuti Gyula, Bazsik Renáta, dr. Kálmán Andrásné, Oszkó Gyuláné, Puszta Györgyné és mások erkölcsi és anyagi, valamint kívánságuknak megfelelő szakmai rehabilitációja. Teljes rehabilitációt nyert Sántha Kálmán akadémikus, egyetemi tanár. visszakapta már egyetemi tanári címét és illetményét dr. Horai Gusztáv, dr. Horányi Béla, dr. Klimkó Dezső, dr. Melly József és dr. Zinner Nándor.

Megállapította az elnökség, hogy mindezek ellenére a rehabilitációs feladatok megoldása nem halad a megkívánt ütemben, nem terjed még ki az érintettek széles rétegeire, nincsen megfelelő együttműködés az erre hivatott szervek munkájában. Az elnökség felelősnek érzi magát, hogy mind e feladatok gyorsabb megoldását nem szorgalmazta kellő eréllyel, hiányolja, hogy eddig ebbe a munkába nem vonták be.

Az elnökség az Egészségügyi Minisztériummal egyetértésben leszögezi: ahhoz, hogy a rehabilitáció üteme meggyorsuljon, a rehabilitációra jogosultak széles rétegeire terjedjen ki és valóban sokoldalú, alapos elemzés alapján, igazságosan történjék meg — rehabilitálandónak tartja azokat, akiket a személyi kultusz, a szektás és dogmatikus politika és bizalmatlanság következményeként bírósági, vagy egyéb törvénysértő intézkedések következtében ártatlanul elítéltek, vagy meghurcoltak és akiket, vagy családjukat ebből politikai, erkölcsi, szakmai vagy gazdasági károsodás ért; akiket az osztályharc élesedésének helytelen ideológiai elmélete, a felszabadulás utáni demokratikus pártokban végzett tevékenysége, a külföldi kapcsolatok helytelen értelmezése, az általános és az értelmiséget érintő bizalmatlanság, valamint eltorzított szakmai és tudománypolitikai megfontolások következtében különböző, párt-, állami és szakszervezeti szervek, vagy ezek képviselői részéről, sérelmek értek. (Például állásvesztés, mellőzés, párt- és tömegszervezeti munkától távoltartás stb.)

Nem tartja az elnökség helyesnek és a rehabilitációban megnyilvánuló helyes és igazságos követelményekkel összeegyeztethetőnek, hogy rehabilitáció címén olyan törekvések érvényesülhessenek, amelyek célja azok vélt sérelmének orvoslása, akik szektás, dogmatikus, merev magatartásukkal, módszereikkel és eljárásukkal maguk is okozói és részesei voltak az ezekből eredő hibáknak és akik éppen az általános közvélemény feszítő ereje következtében kerültek el pozícióikból. Ugyanakkor helytelennek tartja az elnökség, ha gátolják ezek olyan megbecsülendő törekvését, hogy magatartásukkal, tetteikkel bebizonyíthassák, hogy régi hibáikat levetkőzték és így visszanyerhessék dolgozótársaik bizalmát és képességüknek, felkészültségüknek megfelelő feladatköröket tölthessenek be.

Nem lát okot az elnökség a rehabilitációra abban az esetben, ha valakit olyan feladatkörből távolítottak el, amelybe érdemtelenül került és annak ellátására képessége és felkészültsége miatt nem volt alkalmas. Felhívja az elnökség a figyelmet arra, hogy rehabilitáció címen ilyen hibák ne ismétlődjenek meg.

Az Egészségügyi Minisztérium és az elnökség szilárd meggyőződése, hogy az igazságos rehabilitáció úgy válhat széleskörűvé és eredményessé, ha az nemcsak valamely központi szerv feladatát jelenti, hanem abban a minisztérium és a szakszervezet szervei közép- és alapszinten széles körben és aktívan részt vesznek.

Az Egészségügyi Minisztérium és a szakszervezet elnöksége központi rehabilitációs bizottságot hozott létre és felkérte az MDP Központi Vezetősége titkárságát, hogy megbízottja részvételével a bizottság munkáját segítse.

Az Egészségügyi Minisztérium és a szakszervezet elnöksége felszólítja megyei, területi és intézményi szerveit, hogy hasonló módon közös rehabilitációs bizottságot hozzanak létre, kérjék fel az illetékes pártszerveket, hogy részvételükkel segítsék azok munkáját.

A rendőrség felhívása

Az utóbbi napokban rendkívül gyorsasággal terjedt el a fővárosban egy Piramida-játék, amelynek terjesztői azt hirdetik, hogy aki abban »becsületesen« részt vesz, az 10 forint ellenében hamarosan 31 250 forint összeget kaphat. Bár a körlevelek azt bizonygatják matematikai számításokkal, hogy a játékon csak mindenki nyerhet, a valóság az, hogy a gúla alapján például a tizedik helyen álló személy csak akkor kaphatná meg a fenti összeget, ha a játékban, akkor már Magyarország teljes lakossága — körülbelül kilenc millió ember — kapcsolódna be. A rendőrség a Piramida-játék szervezői ellen megindította a nyomozást és egyben felhívja a lakosság figyelmét, hogy saját érdekében ne kapcsolódjék be a játékba, mert csalás áldozatává válik. A rendőrség felkéri azokat, akik a Piramida-játékkal kapcsolatban körlevelet kapnak, hogy azt a nyomozás elősegítése érdekében személyesen, vagy posta útján szolgáltassák be a budapesti rendőrség bűnügyi osztályának.

„Tévednek azok,

nagyon tévednek, akik azt hiszik, hogy most már úgy gyalázhatják a munkásosztályt és harcos pártját, ahogyan akarják« — hangzott el vasárnap a spanyolországi brigád megalakulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen. Ezt a mondatot megelőzte az a megállapítás, hogy az »egészséges bíráló hang ma számos helyen szóban, vagy sajtóban népi demokráciánk és vezető pártjának alapvető igazságait akarja kétségbevonni«. A két egymásután elhangzott mondat félreérthetetlenül azt a megállapítást tartalmazza, hogy a sajtó részes »a munkásosztály és harcos pártja« szabad gyalázásában.

A magyar újságírók hosszú esztendők, de különösen néhány hónap óta marxista—leninista világnézetük szilárd talaján, a XX. kongresszus és pártunk júliusi határozatának szellemében kemény és áldozatteli harcot folytatnak a demokratikus továbbfejlődésért, a még nagyon is bőségben érvényesülő visszahúzó erőkkel szemben. Azok az újságírók, akiket a párt és a dolgozók bizalma állított a helyükre, felháborodott tiltakozással utasítják vissza ezt az általánosító, alaptalan rágalmat. Ha akadt volna újságíró, aki ilyen hangot ütött volna meg, úgy a párt kivetette volna őt magából, a kormány joggal bírói eljárást indított volna ellene és az újságíró-társadalom megtagadta volna. Az újságírók felelősen, a párthoz és a munkásosztályhoz híven látják el feladatukat és tegyük hozzá, e feladat ellátását nem mindig és nem mindenki könnyíti meg számukra.

Ismételjük: felháborodottan tiltakozunk az alaptalan vád ellen, öntudatosan, ahogy a szocialista építés harcosaihoz illik, visszautasítjuk a rágalmat és megfordítjuk az ellenünk méltatlanul irányított fegyvert: Tévednek azok, nagyon tévednek, akik azt hiszik, hogy most ismét szabadon vádolhatják a sajtót és az újságírókat, hogy a meglevő objektív hibákért — azok kijavítása helyett — a felelősséget a sajtó nyakába lehet varrni.

Magyar újságírók üdvözlete a lengyel újságíróknak

A Magyar Újságírók Országos Szövetségének közgyűlés-előkészítő bizottsága az alábbi táviratot intézte a Lengyel Újságíró Szövetséghez:

„A Lengyel Újságírók Szövetségének

Varsó.

A magyar újságírók nevében lelkes örömmel üdvözöljük a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága VIII. plénumának történelmi jelentőségű határozatait. Meg vagyunk győződve róla, hogy ezek a határozatok nemcsak Lengyelország fejlődésében jelentenek hatalmas előrehaladást a szocialista demokrácia megvalósítása irányában, hanem jelentékeny hozzájárulást a nemzetközi munkásmozgalom további egészséges fejlődéséhez a népek barátságának, a lenini internacionalizmusnak megszilárdításához is. Büszkék vagyunk arra, hogy a lengyel népnek ebben a győzelmében nagy szerepük volt a lengyel újságíróknak, akik pártosan, forradalmi módon segítették és segítik a szocialista demokratizmusért vívott küzdelmet. Fogadják a magyar újságírók forró és testvéri üdvözletét, s valamennyiünk kívánságát: vívják tovább is meg nem alkuvó harcukat a nép igazságáért, a szocializmus ügyért.

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége."

A NÉPSZAVA TÁVIRATA A GLOS PRÁCY SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

A Glos Prácy szerkesztőségének, Varsó.

Forró elvtársi üdvözlettel köszöntjük lengyel testvérlapunk kollektíváját. Örömünknek adunk kifejezést, hogy a LEMP VIII. plénuma döntéseinek értelmében a lengyel népi demokrácia jelentős lépéssel haladt előre a szocialista demokrácia útján. További sikereket és jó munkát kívánunk a szocializmus építésében!

A NÉPSZAVA SZERKESZTŐSÉGÉNEK KOLLEKTÍVÁJA

*

Üdvözlő táviratot küldött a Szabad Nép a Tribuna Ludu, a LEMP központi lapja szerkesztőségének, a Magyar Távirati Iroda a Lengyel Távirati Iroda dolgozóinak és a Szabad Ifjúság a Standar Mlodych szerkesztőségének. Ugyancsak táviratot küldött a Néphadsereg szerkesztősége a Zolnierz Wolnosci-hoz, továbbá a budapesti Petőfi-kör a lengyel ifjúsági szervezetnek.

NAGYGYŰLÉS A MŰEGYETEMEN

Az építőipari és közlekedési műszaki egyetem DISZ végrehajtó bizottsága hétfő délután 3 órakor az egyetem aulájában nagygyűlést tartott. A nagygyűlésen csaknem 4000 diák vett részt és megjelent azon Cholnoki Tibor rektorral az élén az egyetemi tanács és a professzori kar. A gyűlés részvevői megtárgyalták a DISZ által előterjesztett határozati javaslatot. Csatlakoztak a szegedi egyetemisták javaslatához, megalakították az építőipari és közlekedési műszaki egyetem MEFESZ szervezetét, amelyhez a kertészeti főiskola jelenlevő hallgatói is csatlakoztak.

A késő éjszakai órákba nyúló gyűlésen felszólalt Cholnoky Tibor rektor és kijelentette, hogy az egyetemi tanács támogatja az ifjúság reális követeléseit, amelyeknek egy részét az Oktatásügyi Minisztérium már megoldotta. A gyűlésen megjelent Hajnóczy László műegyetemi rektorhelyettes, aki Kónya Albert oktatásügyi miniszter üzenetét tolmácsolta: az ifjúság jogos és reális követeléseivel a miniszter egyetért. Lapzártakor a gyűlés még tart.

F. E.

Nehru: India bizonyos mértékig az államkapitalizmus felé tart

Nehru indiai miniszterelnök vasárnap Kalkuttában kijelentette, hogy »India bizonyos mértékig az államkapitalizmus felé tart.«

HÍREK

OKTÓBER 23, KEDD

Nap kel 6,14, nyugszik 16,42
Hold kel 19,20, nyugszik 10,15

MA: GYÖNGYI
HOLNAP: SALAMON, RAFAEL

Az enyhe idő tovább tart

Várható időjárás: párás reggel, sokfelé ködös, enyhe idő. Változó irányú gyenge légáramlás, esetleg egy-két helyen, elsősorban az északi, északkeleti részeken gyenge talajmenti fagy. Várható legmagasabb napali hőmérséklet kedden 18—21 fok között.

A Duna vízállása hétfőn 212 cm.

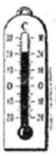

Rendkívüli időjárás Magyarországon

Hosszabb idő óta rendkívüli időjárás van Magyarországon. Október végét írunk, s az idő mégis nyárias, az augusztusinak felel meg. Vasárnap Budapesten 20 fokot mértek, míg Szegeden a hőmérséklet elérte a 22 fokot. A Meteorológiai Intézet 86 éves fennállása óta ez a második legszárazabb, legmelegebb ősz.

Mi a rendkívüliség oka? Az Országos Meteorológiai Intézettől nyert értesülés szerint a száraz, meleg őszt az áramlatok eltolódása okozza. A nyugatról keletre vonuló esőfrontok, amelyek déli széle Magyarországon megy át, most észak felé tolódtak el. A mi jellegzetes őszi időjárásunk mintegy ezer kilométerrel északra, a Balti-tenger vidékére tolódott, s nálunk jelenleg olyan az időjárás, mint amilyen a Földközi-tenger vidékén szokott lenni. Ennek pontosan az ellenkezője játszódott le márciusban, amikor hazánkban észak-európai időjárás uralkodott.

Minisztertanácsi határozat vasgyűjtőkampány rendezéséről

A Minisztertanács elrendelte az 1956. évi negyedik negyedévi vasgyűjtő kampány szervezését és lebonyolításával a kohó- és gépipari minisztert bízta meg. (MTI)

—o—

— Az Alekszandrov-együttes elutazott. A világhírű szovjet művészeti csoport búcsúztatására az állomáson megjelent Piszker Tibor alezredes, a Magyar Néphadsereg Központi Tiszti Házának parancsnoka, s ott volt B. V. Gorbacsjov, a Szovjetunió budapesti nagykövetségének másodtitkára.

— Bírói eljárást indítottak a Somogy megyei Görgeteg községben Szabó István önkényeskedő begyűjtési megbízott ellen. Szabó István erőszakos módon transzferálást hajtott végre Naszladi József egyéni gazda lakásán.

> A MAGYAR TELEVÍZIÓ KÍSÉRLETI MŰSORA
>
> ***KEDD: 20 ÓRA***
>
> **1. Két nyuszi (rajzfilm).**
> **2. 7. sz. Televíziós Híradó.**
> **3. A zalameai bíró.**

— Pablo Picasso, akit általában a jelenkor legnagyobb festőjének tartanak, csütörtökön, október 25-én tölti be 75. életévét.

— Weiner Leó »Concertó«-ját nagy sikerrel mutatták be Bakuban.

— Az új csehszlovák társadalombiztosítási törvényjavaslat alapján 800 000 személy nyugdíját emelik fel. Ez összegszerűen évente 470 millió korona emelkedést jelent.

— Bernard Kreisler amerikai filmszakember, az International Film Associated Corporation elnöke Budapestre érkezett. Bernard Kreisler a Hungarofilmmel folytat majd tanácskozásokat.

— Csehszlovák egészségügyi szakemberek érkeztek Budapestre. A csehszlovák vendégek tanulmányozzák a tbc gyógyintézetek, szanatóriumok, kórházi osztályok, klinikák és tüdőgondozók munkáját.

— BUDAPEST ÉS BERENTE KÖZÖTT a 220 kilométer *hosszú távvezeték elkészült* és vasárnap megkezdték kísérleti üzemelését. Hétfő hajnali fél öt órakor a Borsodi Hőerőmű már az új távvezetéken közvetlenül szolgáltat Budapestnek villamosenergiát.

— Meghalt dr. Dabis László Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Budapesti Orvostudományi Egyetem közegészségtani intézetének igazgatója 66 éves korában. Halála igen nagy vesztesége a magyar egészségtudománynak. Temetése október 25-én délután 3 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

— Pártos Géza rendező és Dayka Margit színművésznő Berlinbe utazik Bertold Brecht színművének, a »Kurázsi anyó és fiai«-nak budapesti bemutatója előtt, hogy Brecht színházában, a Berliner Ensemleban megtekintse a Kurázsi anyó előadását.

— Az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága október 24-én délelőtt 10 órakor ülést tart az Országházban.

— Szovjet művészettörténészek utaztak az Egyesült Államokba a New York-i Modern Művészeti Múzeum meghívására.

—o—

MŰSOROK

SZINHÁZAK

Operaház: Anyégin (L-bérlet, 2. sz: 7). **Operaház Erkel Színháza:** A trubadur (6-os bérlet, 2. sz: 7). **Nemzeti Színház:** Ármány és szerelem (7). **Katona József Színház:** Galilei (Abonyi-bérlet, 2. sz: 7). **Madách Színház:** Egy pohár víz (7). **Madách Kamara Színház:** Nóra (7). **Magyar Néphadsereg Színháza:** Szent Johanna (Gárdonyi kombinált bérlet: 7). **Petőfi Színház:** Olympia (7). *Jókai Színház: Három szegény* szabólegény (fél 4). **József Attila Színház:** Szép kis família (**fél 8**). **Fővárosi Operettszínház:** Csárdáskirálynő (7). **Blaha Lujza Színház:** Mágnás Miska (7). **Vidám Színpad:** Lehet beszállni (7). **Kis Színpad:** Torkig vagyok a szerelemmel (fél 8). **Budapest Varieté:** Humor expressz (8). **Kamara Varieté:** Kijavítjuk a történelmet (6, fél 9). **Állami Bábszínház:** Százszorszép (3, 5). Pesti mesék (fél 8). **Bartók-terem:** David Ojsztrah hegedűestje (A hegedű mesterei mikrobarázdás bérlet, 4. sz; fél 6). Egymillió »fontos« hangjegy (8). **Fővárosi Nagycirkusz:** A Kínai Cirkusz vendégjátéka (8).

MOZIK

HANNIBAL TANÁR UR (magyar film): URÁNIA (Rákóczi út 21) 4, n7, f9; MŰVÉSZ (Lenin körút 88) 9, 11, n2, f4, h6, 8; FELSZABADULÁS (Flórián tér 3) f4, h6, 8; DÓZSA (Róbert Károly körút 59) 4, n7, f9; ALKOTMÁNY (Ujpest) f4, h6, 8; HUNYADI (Kispest) f4, h6, 8; ÉPÍTŐK RÓZSA FERENC KULTURHÁZA (Gorkij fasor 50) 23-án h6, 8. — **ERNST THÄLMANN, I. RÉSZ** (magyarul beszélő német film): FÉNY (Ujpest) h4, 6, n9. — **ERNST THÄLMAN, II. RÉSZ** (magyarul beszélő színes német film): UGOCSA (Ugocsa utca 10) 3, h6, f9. — **EMBEREK FEHÉRBEN** (francia film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin körút 45) f5, h7, 9; CORVIN (Kisfaludy köz) h4, 6, f9; SZIKRA (Lenin körút 120) csak délelőtt f10, f12, h2; PUSKIN (Kossuth Lajos utca 18) csak délelőtt 9, 11, n2. — **ELÁRULT SZERELEM** (magyarul beszélő színes szovjet film): SZABADSÁG (Bartók Béla út 64) 4, n7, f9; TÁNCSICS (Csepel) f4, h6, 8. — **TANÁR UR KÉREM** (magyar film, kísérőműsor: Svejk, a derék katona): PUSKIN (Kossuth Lajos utca 18) 3, hétre prol. f4, h6, 8; DUNA (Fürst Sándor utca 7) 3, hétre prol. f5, h7, 9; JÓZSEF ATTILA (Rákospalota) h6, 8, vas. f4. — **AZ UJ EMBER KOVÁCSA** (magyarul beszélő színes szovjet film): TOLDI (Bajcsy-Zsilinszky út 36) f4, h6, 8; CSILLAG (Csillaghegy) h6, 8, szerda szünnap. — **LÁTOGATÁS A FELHŐKBŐL** (színes csehszlovák filmvígjáték): KOSSUTH (Váci út 14) f5, h7, 9; ZUGLÓI (Angol utca 26) f4, h6, 8; MUNKÁS (Kápolna utca 3/b) f4, h6, 8. — **A BAGDADI TOLVAJ** (színes angol mesefilm): SZIKRA (Lenin körút 120) prol. 4, n7, f9. — **GANGA** (magyarul beszélő indiai film): VÖRÖSMARTY (Üllői út 4) 3, n6, h8; BRIGÁD (Pestlőrinc) h6, 8. — **SZÖKEVÉNYEK** (francia film): TÁTRA (Pesterzsébet) 4, n7, f9; BÁSTYA (Lenin körút 8) 10, 12, n3, f5, h7, 9. — **TRAVIATA** (olasz film): VÖRÖSMARTY (Üllői út 4) csak délelőtt 9, 11, 1; ÉLMUNKÁS (Kispest) f6, h8; JÓKAI (Rákoshegy) f6, h8. — **OTHELLO** (magyarul beszélő színes szovjet film): JÓZSEF ATTILA KULTURHÁZ (József Attila tér 4) n6, f8, szerda szünnap; ADY (Tanács körút 3) f4, h6, 8; ELŐRE (Delej utca 41) f6, h8; BEM (Mártírok útja 5/b) csak délelőtt 10, 12, 2; GORKIJ (Akácfa utca 4) 8 óra (orosz nyelvű előadás). — **KIRÁLYLÁNY A FELESÉGEM** (francia film, 16 éven felülieknek): SZABADSÁG (Bartók Béla út 64) csak délelőtt f10, f12, h2. — **ÉS MEGFORDUL A SZÉL** (ausztráliai film): ATTILA (Budafok) f6, h8. — **Magyar híradó, Angol közönség előtt. Az olló borzsút áll. 2000 éves Pécs:** HÍRADÓ (Lenin körút 13), reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

SPORT

Ismét nyílt a bajnoki cím sorsa

A Szegedi Haladás és a Pécsi Dózsa már biztos kiesőnek tekinthető

Az aranyszínű őszi napsugár ünnepi fényárral búcsúztatta az 1956. évi labdarúgóbajnokság utolsó felvonását. A díszletek gyönyörűek voltak, az előadás is tetszett — kis fenntartással —, csak éppen a finálé — még hátra van. Az elmaradt mérkőzések...

Miről is volt tulajdonképpen szó ebben az utolsó felvonásban? Ki lesz a bajnok és kik esnek ki? Az első kérdésre még mindig nem kaptunk határozott választ, a második kérdés válasza azonban annál érthetőbbnek látszik. De menjünk sorjában...

Puskás nélkül

Érthetően felvillanyozta a Honvéd-játékosokat a bajnokjelölt Vörös Lobogó szombati két pont vesztesége. Ismét rajtuk állt a sor, hogy a következő lépést megtegyék. És mivel Bozsikék nem olyan fiúk, hogy a kedvező alkalmat elszalasztanák — megtették a szükséges lépéseket. Kocsis felkelt a betegágyból (ez meg is látszott játékán) és mezt húzott magára, Puskás pedig — bár pályára egyelőre nem léphetett — legalább kiment a mérkőzésre, hogy szemtanúja lehessen a fontos találkozónak.

Puskás távolléte — ha kezdetben nem is vettük észre — meglátszott a csatársor játékán. Az első félidőben a Bp. Vasas védelme nem fedezett szorosan és szinte csábította a Honvéd-csatárokat, hogy csillogtassák nagyszerű képességeiket és lövőtudományukat. A játéknak ebben a részében igen szépen, ötletesen, korszerűen szőtték támadásaikat Machosék (őt említjük, mert ezúttal ő volt a »karmester«), és erről tanúskodik a kétgólos gyors vezetés is. Ennek ellenére a Vasas is támadott, de a csatárok elgondolásai körülményesek voltak és a Honvéd-védelem, Kotásszal az élen, nem adott lehetőséget a támadások befejezésére.

Szünet után a Vasas-védők már szorosabban fogták ellenfeleiket. Így mindjárt kiegyensúlyozottabbá és érdekesebbé vált a játék. Szilágyi I. nagyszerű kapásgólja pedig egyenesen izgalmassá tette a mérkőzést. A Honvéd-csatársor játékán ekkor már érezhető volt Puskás hiánya, aki a legszorongatottabb helyzetekben is nagyszerű labdákkal tudja társait gólhelyzetbe hozni. A csatárok nem értették meg egymást és ez visszahatott az egész csapat teljesítményére.

Hol maradt a Vasas-szív?

Annál érthetetlenebb azonban, hogy a Bp. Vasas, amely fokozatosan lendült játékba, nem használta ki ezt a lélektani pillanatot. Hiányzott a játékosokból az a lelkesedés, amellyel kiharcolhatták volna a kiegyenlítést, sőt talán a győzelmet is. A külföldi mérkőzéseken oly sok sikert aratott Vasas-csapat ismét bebizonyította, hogy a hazai találkozókon nem játszik olyan igyekezettel és jól, mint idegenben. Ez a mérkőzés újabb figyelmeztetés a Bp. Vasasnak, hogy ezen az állapoton sürgősen változtatnia kell, ha nem akarja elveszíteni hazai szurkolótáborát. A mérkőzést a Honvéd 2:1 arányban nyerte meg.

Így tehát a bajnoki cím sorsa ismét nyílttá vált.

Most pedig lássuk a kiesés kérdését. A Szegednek és a Dorognak is két pont szerepelt a vasárnapi terveiben. Hogy ezekután kénytelenek voltak a pontokon megosztozni — nem meglepetés. A Szegeden azonban ez az egy pont már nem segít. A Dorog ellenben valamivel nyugodtabban alhat hátralevő, utolsó mérkőzéséig.

Eldőlt a kiesés?

A másik két »érdekelt« fél, a Pécs és a Szombathely hősies küzdelmet vívott — változó sikerrel. A Szombathelyi Törekvés otthonában aránylag biztosan győzött a már »páholyban« levő Salgótarján ellen. A pécsieknek ezzel szemben idegenben kellett volna a szintén »birtokon belül« levő tatabányaiakat legyőzniük. Ez viszont nem sikerült. Márpedig ez minden valószínűség szerint azt jelenti, hogy Szeged mellett a Pécsi Dózsa lesz a másik kieső.

A forduló hatodik mérkőzéséről — jelentőségénél és értékénél fogva is — utolsósorban kell megemlékeznünk. A Bp. Kinizsi és a Csepeli Vasas (mindkettő az első hat között van) érdektelen mérkőzése a közönség részéről csalódással, a csapatok részéről pedig döntetlennel végződött.

Az utolsó felvonásban tehát ez történt. A függöny legördült, de rövidesen ismét felmegy, hogy a finálé meghozza a várva várt választ: melyik csapat nyeri Magyarország 1956. évi labdarúgóbajnokságát. Addig is azonban labdarúgóink válogatott viadalon lépnek ismét pályára. Vasárnap Budapesten az A-válogatott, Stockholmban pedig a B-válogatott Svédországgal mérkőzik.

A válogatott játékosok vasárnapi teljesítménye semmi különösebbet nem mondott. Azok a játékosok, akik az elmúlt nemzetközi mérkőzéseken a két válogatott csapatot képezték, kisebb-nagyobb kilengéssel kielégítő formát mutattak.

Vándor Kálmán

HELYREIGAZÍTÁS. »Néhány kérdés olimpiai ügyben« című vasárnapi cikkünk egyik megállapításában tévedtünk. Azt írtuk, hogy Hegyi Gyula, az OTSB elnöke titkárnője, aki tolmács címen szerepel az olimpiai kiküldetési listán, nem tud idegen nyelvet. Az igazság az, hogy a Franciaországban nevelkedett Csorbáné franciául beszél. Ennek ellenére is csak ismételni tudjuk azt, amit a MOB ülésén a TF igazgatója mondott: vajon nem akadt volna a szakemberek közül olyan, aki közben az ilyen adminisztratív teendőket is elláthatná? Például miért nem viszik ki tolmácsnak — ha olyan nagyon nagy szükség van még egy tolmácsra — inkább Elek Ilonát, aki évekig dolgozott az IBUSZ-ban mint idegenvezető. Ez a megoldás egyben megnyithatná az utat harmadik törvívónőnk, Székelyné előtt is Melbourne felé!

NÉPSZAVA
a magyar szakszervezetek központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VII., Rákóczi út 54
Telefon: 224—815 224—819

Athenaeum Nyomda
Fv. Soproni Béla

Franciaország — Szovjetunió 2:1 (0:0)

A két csapat találkozójára Párizsban, a Colombes-stadionban került sor. A francia csapat már 2:0 arányban vezetett, de a szovjet válogatott nem adta fel a küzdelmet. Huszonöt perccel a mérkőzés befejezése előtt 2:1-re alakult az eredmény, de — a szovjet fölény ellenére — az egyenlítés már nem sikerült.

Változatlan az A-válogatott

A válogató-bizottság hétfőn tárgyalta a svédek elleni válogatott csapatok összeállítását és az előkészületi teendőket. A bizottság tagjainak egyöntetűen az volt a véleménye, hogy az A-válogatott összeállításának megváltoztatására nincsen ok, mert a keret tagjai megnyugtató formában játszottak a vasárnapi bajnoki mérkőzéseken.

A B-válogatottba bekerült Csordás, míg Buzánszkyt a magyar—osztrák B-válogatott mérkőzésen tanúsított fegyelmezetlen magatartásáért kihagyták a csapatból. A vasárnapi válogatott mérkőzés előtt 12.30 órai kezdettel a Bp. Szikra—Győri Vasas NB II. találkozót bonyolítják le. A svéd—magyar, amelyen jugoszláv játékvezetőhármas bíráskodik, 14.30 órakor kezdődik.

Rövid sporthírek

Az NB I. eredményei: Bp. Honvéd—Bp. Vasas 2:1 (2:0), Bp. Kinizsi—Csepeli Vasas 1:1 (0:0), Szegedi Haladás—Dorogi Bányász 1:1 (1:0), Szombathelyi Törekvés—Salgótarjáni Bányász 4:2 (3:1), Tatabányai Bányász—Pécsi Dózsa 3:2 (2:1).

Vasárnap megkezdődött az ökölvívó csapatbajnokság őszi fordulója. Eredmények: Csepeli Vasas—Bp. Honvéd 11:9, Bp. Vörös Lobogó—Kaposvári Dózsa 11:9.

Uj atlétikai világcsúcsok: 4×440 yard váltó: Egyesült Államok 3:03.6, 100 m: King (a) 10.1 mp, világcsúcs beállítás.

Berczik játszmaveszteség nélkül győzött a BTSB asztalitenisz-versenyén.

A prágai nemzetközi röplabda-tornán a magyar férfi csapat meglepetésre 3:2 arányban legyőzte Varsó együttesét. Női csapatunk ugyancsak Varsóval szemben 3:1 arányú vereséget szenvedett.

Az országos kispályás férfi kézilabda-bajnokságot a Bp. Vörös Meteor, a női bajnokságot pedig a Csepeli Vasas nyerte.

Az Aljechin sakk-emlékversenyen, Moszkvában, Szabó László döntetlenül mérkőzött a román Ciocaltea ellen.

TOTÓNYEREMÉNYEK: **Az e heti fordulóban kilenc fogadó ért el 12 találatot. A nyereményösszeg egyenként 68 347 forint. 11 találatos szelvény 216 darab van, egyenként 2847 forint nyereménnyel. A 10 találatos szelvények száma 2823, ezekre egyenként 290 forint nyeremény jut. Totóeredmények:** 1, x, 1, 1, 1, x, 1, 1, x, x, x, 1.

Kevésbé biztató, de mégis sikeres második nap

Végeredményben tíz pontnyi különbséggel megnyertük a hatodik magyar—finn atlétikai viadalt, de bizony a második nap kevesebb örömet hozott, mint az első. Az is igaz, hogy a második napon nemcsak a nekünk kevésbé megfelelő számok voltak többségben, hanem — a kevésbé érdekesek is. Ez helytelen, már csak azért is, mert a második napon, vasárnap, természetszerűleg nagyobb közönség gyűlt össze (több, mint 40 000 néző). Érdemes lett volna néhány izgalmas számot (110 gát, 400 méter, esetleg akadályfutás) — ide helyezni, mondjuk a hármasugrás helyébe. De így sem volt baj, így is akadt bőven szép küzdelem, jó eredmény, izgalom.

Sajnálatos, hogy a Honvéd-futók formája egy kicsit gyengébb, mint korábban volt. *Rózsavölgyit* kár is folyton két számban indítani. A most következő versenymentes időszak remélhetőleg valamennyit újra felsegíti csúcsformájára. Az olimpiai keret többi tagja közül a futók formáját a nagy taktikázások folytán nem lehetett valósan megállapítani. *Csermák* megnyugtató egyenletesen dobott, ha nem is éppen krivonoszovi, vagy Conolly-méretű eredménnyel.

Az olimpiai keretben szereplő versenyzőink közül néhányan megint nagyon kitettek magukért. *Bodó* után *Lippay* is csúcsjavítással (400 gát 52,2) lepett meg, sőt a nem egészen fit *Krasznai* is akkorát dobott (77,14), ami bőven elég volt a gerelyvetésben egykor egyeduralkodó és ma is remek átlaggal rendelkező finnek legyőzéséhez.

A második napon egyébként a finnek öt győzelmet arattak (400 gát *Mildh* 51,8, 200 m *Hellsten*, célfotó ítélettel, 21,4, hármasugrás *Rahkamo* 15,52, rúd *Landström* 440 és a 4×400-as váltó), a mieink négyet (1500 m *Tábori* 3:46,8, gerely *Krasznai* 77,14, 10 000 m *Kovács* 29:42, kalapács *Csermák* 62,35). Bár a második nap ezek szerint nem sikerült oly jól, mint az első — elégedettek lehetünk az összeredménnyel és legtöbb atlétánk formájával is.

A viadal végeredménye: Magyarország 210, Finnország 200 pont.

A hétfő este megrendezett ökölvívó-csapatbajnokság során a Bp. Vasas 14:6 arányban győzött a Bp. Kinizsi ellen.

A Népstadion igazgatósága közli, hogy a vasárnapi Magyarország—Svédország válogatott labdarúgómérkőzés jegyei elővételben vásárolhatók az Istvánmezei úti pénztárnál naponta 10—19 óráig. Erre a mérkőzésre az 1. számú bérletsorozat érvényes.

Góltotó-pályázatunk győztesei

E heti feladványunk, a Bp. Honvéd—Bp. Vasas labdarúgó-mérkőzés végeredménye 2:1 volt. A beküldött szelvények közül 193 helyes megfejtés akadt. Sorsolás útján a következő tíz pályázó nyert egyenként 20—20 totószelvényt.

Benedek József (Bp. XVI., Mária utca 109), **Illés Géza** (Bpest XX., Batthyány utca 28), **Kardos János** (Bp. XIII., Mautner S. utca 35), **Kenderesi Sándor** (Bp. XXI., Kapisztrán János utca 20/b), **Patacsi Géza** (Bp. XIII., Kárpát u. 13—15. B. ép.), **Borbély Károly** (Győr, Lukács Sándor út 19), **Szabó Gyula** (Debrecen, Teleki u. 45), **Tóth Kálmán** (Cegléd, Bercsényi út 24), **Posch Péter** (Szombathely, Balassa B. u. 3), **Demény József** (Rákospalota, Bethlen u. 147).

A nyerteseknek a totószelvényeket egyidejűleg postára adtuk.

A NÉPSZAVA GÓLTOTÓ PÁLYÁZATA
október 28-ra

Magyarország—Svédország . . . .

Pótmérkőzés:

Svédország B—Magyarország B . . . . . .

A beküldő neve: . . . .

Lakhelye: . . . .

Gyorslista a II. Békekölcsön kilencedik húzásának negyedik napjáról

100 000 forintot nyert

Sorozat-szám:	Sorszám:
0151	0314

50 000 forintot nyertek:
(Egyenkénti húzással)

Sorozat-szám:	Sorszám:
1038	0216
2222	0625
2391	0390
2399	0150
2971	0396
3108	0636
3213	0517
5974	0202
6117	0114
6653	0559

25 000 forintot nyertek:
(Egyenkénti húzással)

Sorozat-szám:	Sorszám:
0126	0031
0658	0366
0835	0655
0817	0176
1285	0472
1365	0817
2020	0061
2038	0370
2426	0233
2746	0159
2856	0019
2941	0779
3583	0639
6617	0298
[illegible]	0052

10 000 forintot nyertek:
(Egyenkénti húzással)

Sorozat-szám:	Sorszám:
0055	0762
0189	0147
0220	0562
0238	0395
0256	0407
1046	0318
1133	0430
1336	0614
2078	0464
2488	0148
2832	0524
2876	0907
2970	0253
2979	0196
3049	0941
3546	0598
3637	0733
3961	0642
5161	0399
5433	0265
5525	0316
5781	0561
5806	0739
5939	0214
6005	0443
6953	0144

5000 forintot nyertek:

Sorozat-szám:	Sorszám:
0053	0127
0110	0716
0185	0934
0187	0103
0222	0283
0244	0971
0336	0306
0422	0071
0450	0718
0488	0049
0562	0776
0620	0426
0646	0099
0711	0240
0766	0344
0773	0918
0811	0015
0939	0858
0941	0306
1058	0428
1342	0335
1375	0359
1496	0779
1524	0236
1550	0943
1602	0660
1603	0507
1691	0592
1707	0230
1745	0931
1755	0431
1757	0297
1803	0308
1843	0974
1909	0961
1947	0912
1961	0145
1977	0383
2142	0743
2201	0469
2254	0501
2258	0355
2346	0482
2394	0491
2398	0153
2464	0166
2483	0596
2533	0648
2578	0666
2662	0177
2690	0555
2702	0142
2721	0303
2736	0978
2749	0778
2833	0500
2855	0259
2864	0412
2866	0286
2884	0419
2943	0906
2982	0542
2984	0148
3011	0366
3237	0112
3278	0830
3291	0084
3333	0151
3337	0685
3400	0224
3450	0152
3459	0325
3560	0928
3564	0200
3591	0617
3647	0916
3654	0305
3686	0062
3692	0349
3839	0761
3859	0428
3871	0799
3960	0106
3964	0502
3976	0585
3978	0412
5005	0065
5071	0429
5096	0469
5275	0648
5310	0193
5383	0743
5415	0745
5453	0030
5478	0613
5532	0739
5533	0586
5539	0059
5553	0541
5569	1002
5710	0821
5772	0431
5718	0627
5804	0626
5860	0431
5946	0378
5989	0123
6012	0784
6067	0853
6117	0579
6166	0604
6172	0223
6561	0448
6618	0275
6680	0651
6723	0253
6728	0899
6733	0027
6742	0333
6786	0034
6937	0181
7144	0341

300 forintot nyertek:

Sorozat-szám:	Számtól számig:
0015	301—0400
0043	101—0200
0047	801—0900
0053	101—0200
0055	701—0800
0059	301—0400
0097	901—1000
0110	701—0800
0126	001—0100
0151	301—0400
0185	901—1000
0187	101—0200
0189	101—0200
0220	501—0600
0222	201—0300
0238	301—0400
0244	501—0600
0244	901—1000
0256	401—0500
0261	001—0100
0303	401—0500
0336	301—0400
0352	701—0800
0397	701—0800
0409	001—0100
0422	001—0100
0444	601—0700
0450	701—0800
0454	501—0600
0467	301—0400
0488	001—0100
0554	701—0800
0562	701—0800
0580	401—0500
0596	801—0900
0597	201—0300
0615	501—0600
0620	401—0500
0627	301—0400
0632	901—1000
0633	401—0500
0646	901—1000
0658	301—0400
0671	801—0900
0711	201—0300
0748	501—0600
0766	301—0400
0773	901—1000
0811	001—0100
0833	601—0700
0847	101—0200
0916	001—0100
0939	801—0900
0941	301—0400
0979	901—1000
1008	201—0300
1018	001—0100
1020	501—0600
1026	901—1000
1046	301—0400
1058	401—0500
1088	201—0300
1095	501—0600
1097	901—1000
1133	401—0500
1152	201—0300
1161	901—1000
1173	801—0900
1179	601—0700
1221	401—0500
1223	401—0500
1285	401—0500
1296	701—0800
1324	301—0400
1336	601—0700
1342	301—0400
1375	301—0400
1399	201—0300
1409	001—0100
1461	101—0200
1465	601—0700
1496	701—0800
1503	701—0800
1524	201—0300
1550	901—1000
1565	801—0900
1602	601—0700
1603	601—0700
1620	501—0600
1661	701—0800
1691	501—0600
1707	201—0300
1745	901—1000
1755	401—0500
1757	201—0300
1777	201—0300
1803	301—0400
1829	501—0600
1837	901—1000
1843	901—1000
1847	001—0100
1855	701—0800
1891	301—0400
1909	901—1000
1915	801—0900
1947	901—1000
1948	001—0100
1961	101—0200
1964	701—0800
1977	301—0400
2010	601—0700
2020	001—0100
2037	301—0400
2038	301—0400
2062	001—0100
2073	601—0700
2078	401—0500
2142	701—0800
2161	201—0300
2201	401—0500
2222	601—0700
2248	701—0800
2254	501—0600
2258	301—0400
2259	601—0700
2277	301—0400
2302	801—0900
2335	701—0800
2346	401—0500
2347	301—0400
2366	501—0600
2391	301—0400
2393	401—0500
2394	401—0500
2398	101—0200
2419	701—0800
2426	201—0300
2447	901—1000
2461	701—0800
2464	101—0200
2467	301—0400
2483	501—0600
2488	101—0200
2489	801—0900
2504	301—0400
2512	901—1000
2533	601—0700
2578	601—0700
2599	101—0200
2631	401—0500
2662	101—0200
2690	501—0600
2691	901—1000
2702	101—0200
2705	001—0100
2707	701—0800
2711	101—0200
2721	301—0400
2736	901—1000
2745	201—0300
2746	101—0200
2749	701—0800
2758	201—0300
2764	601—0700
2773	901—1000
2790	901—1000
2822	501—0600
2832	501—0600
2833	401—0500
2833	801—0900
2840	201—0300
2855	201—0300
2856	901—1000
2864	401—0500
2866	201—0300
2876	901—1000
2884	401—0500
2918	501—0600
2933	301—0400
2941	701—0800
2943	901—1000
2957	701—0800
2970	201—0300
2971	301—0400
2979	101—0200
2981	401—0500
2982	501—0600
2984	101—0200
2986	301—0400
3011	301—0400
3029	301—0400
3039	301—0400
3039	801—0900
3044	401—0500
3049	901—1000
3076	701—0800
3108	601—0700
3136	201—0300
3160	201—0300
3175	201—0300
3199	101—0200
3203	801—0900
3213	501—0600
3231	201—0300
3237	101—0200
3264	101—0200
3278	801—0900
3291	001—0100
3298	801—0900
3333	101—0200
3337	601—0700
3365	201—0300
3378	501—0600
3400	201—0300
3417	401—0500
3450	101—0200
3451	701—0800
3452	701—0800
3459	501—0600
3490	401—0500
3533	801—0900
3546	501—0600
3560	901—1000
3564	101—0200
3583	601—0700
3589	401—0500
3591	601—0700
3637	701—0800
3637	901—1000
3654	301—0400
3654	801—0900
3666	401—0500
3666	501—0600
3686	001—0100
3692	301—0400
3826	901—1000
3839	701—0800
3859	401—0500
3861	001—0100
3871	701—0800
3879	801—0900
3890	701—0800
3895	901—1000
3934	801—0900
3945	901—1000
3951	901—1000
3960	101—0200
3961	601—0700
3966	501—0600
3976	501—0600
3976	901—1000
3978	401—0500
4003	101—0200
5003	001—0100
5068	301—0400
5069	201—0300
5071	401—0500
5096	401—0500
5161	301—0400
5169	701—0800
5275	601—0700
5306	701—0800
5310	101—0200
5336	401—0500
5383	701—0800
5390	201—0300
5415	701—0800
5416	201—0300
5433	201—0300
5439	701—0800
5453	001—0100
5462	501—0600
5478	601—0700
5525	301—0400
5532	701—0800
5533	501—0600
5539	001—0100
5553	501—0600
5569	001—0100
5598	401—0500
5710	801—0900
5718	601—0700
5772	001—0100
5772	401—0500
5781	501—0600
5804	601—0700
5824	001—0100
5860	401—0500
5872	401—0500
5906	701—0800
5939	201—0300
5946	301—0400
5974	201—0300
5989	101—0200
6005	401—0500
6012	701—0800
6067	801—0900
6098	001—0100
6117	101—0200
6117	301—0400
6123	601—0700
6126	201—0300
6166	601—0700
6172	201—0300
6178	501—0600
6527	701—0800
6561	401—0500
6570	501—0600
6572	401—0500
6617	201—0300
6618	201—0300
6653	501—0600
6663	101—0200
6665	701—0800
6680	601—0700
6723	201—0300
6723	801—0900
6728	801—0900
6733	001—0100
6742	301—0400
6786	001—0100
6787	201—0300
6811	001—0100
6811	501—0600
6823	301—0400
6823	401—0500
6867	301—0400
6953	101—0200
6957	101—0200
7128	501—0600
7144	301—0400
7172	501—0600
7185	001—0100

Fenti gyorslista közvetlenül a húzás után készült, ezért az esetleges számhibákért felelősséget nem vállalunk. A nyereménnyel és törlesztéssel kisorsolt kötvények beváltását a hivatalos nyereményjegyzék megjelenése után, október 23-án kezdik meg az OTP fiókjaiban és a postahivatalokban.

(MTI)

KAMATOZÓ KÖTVÉNYEK

Névértékben kisorsolásra kerültek azok a kamatozó kötvények, amelyeknek az utolsó három száma megegyezik az alábbi számok valamelyikével:

034	173	471	664
046	198	493	728
060	230	498	734
063	234	504	765
077	302	519	773
099	308	525	802
143	334	541	848
144	347	566	852
145	388	584	906
152	414	604	909
157	435	644	965
			993